

Kultuuriministeeriumi
strateegiline arengukava
2009-2012

Sisukord

Sisukord	2
Sissejuhatus	3
Meie missioon	4
Meie tegutsemise põhimõtted.....	4
Meie rõhuasetused	4
Tulevikupilt aastaks 2030: Eesti kultuuriruumi elujõulisus.....	5
Hetkeolukorra kirjeldus	6
TEGEVUSVALDKOND: KULTUUR	6
Kaunid kunstid.....	7
Kultuuripärand.....	8
Kultuuriline mitmekesisus.....	10
Välissuhtlus ja loomemajandus	11
Meedia.....	11
TEGEVUSVALDKOND: SPORT.....	12
Strateegilised eesmärgid, meetmed ja tegevused	13
TEGEVUSVALDKOND: KULTUUR	13
TEGEVUSVALDKOND: SPORT.....	27
Organisatsiooni arendamine.....	31
Töötajad.....	31
Koolitus.....	31
Arendustegevused.....	32
Riskianalüüs	33

Sissejuhatus

Kultuuriministeeriumi strateegiline arengukava 2009-2012 on koostatud lähtudes Vabariigi Valitsuse määrusest "Strateegiliste arengukavade liigid ning nende koostamise, täiendamise, elluviimise, hindamise ja aruandluse kord"¹. Arengukava koostamisel on aluseks võetud riigi eelarvestrateegia 2008-2011², Kultuuriministeeriumi strateegiline arengukava aastateks 2008-2011³, Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm aastateks 2007-2011⁴ ning mitmed Kultuuriministeeriumi haldusala valdkondlikud ja organisatsioonipõhised arengukavad.

Arengukavale annab laiemat raamistikku Eesti säästva arengu riiklik strateegia Säästev Eesti 21⁵, mille eesmärk on siduda üleilmastuvast konkurentsist tulenevad edunõuded säästva arengu põhimõtete ja Eesti traditsiooniliste väärtuste säilitamisega. Strateegia seab arengueesmärkideks Eesti kultuuriruumi elujõulisuse, inimese heaolu kasvu, sotsiaalselt sidusa ühiskonna ja ökoloogilise tasakaalu.

Kultuuriministeerium seab eesmärged ja planeerib tegevusi kahes tegevusvaldkonnas, nendeks on kultuur ja sport. Neile lisandub organisatsiooni arendamise valdkond. Arengukava annab tegevusvaldkondade lõikes hetkeolukorra analüüsi, püstitab strateegilised eesmärgid ja nende saavutamiseks planeeritud meetmed. Meetmete kirjelduses on toodud olulisemad tegevused, uued algatused ja meetmete vahetud tulemused. Lisaks põhitegevusele on kirjeldatud organisatsiooni arendamiseks vajalikke tegevusi, mis toetavad strateegiliste eesmärkide saavutamist.

Kultuuriministeeriumi arengukava on strateegilise juhtimise alusdokumendiks. Arengukava koostamisel on aluseks võetud haldusala asutuste arengukavad. Eesmärkide seadmisel ja tegevuste kavandamisel on kaasatud oma valdkondi põhjalikult tundvaid inimesi. Arengukava on lähtepositsiooniks riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve koostamise protsessis, ministeeriumi ja tema osakondade tööplaanide koostamisel ning tegevuskavade täitmise aruannete kokkupanemisel.

Vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele peab Eesti riik tagama eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise läbi aegade. Sellest tulenevalt on arengukava tervikuna suunatud Eesti kultuuriruumi elujõulisuse tagamisele.

¹ Vabariigi Valitsuse 13.12.2005 määrus nr 302: <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=12790098>

² Riigi eelarvestrateegia 2008-2011: <http://www.fin.ee/doc.php?78476>

³ Kultuuriministeeriumi arengukava 2008-2011: <http://www.kul.ee/index.php?path=0x1x1263>

⁴ Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm aastateks 2007-2011: <http://www.valitsus.ee/?id=6902>

⁵ Eesti säästva arengu riiklik strateegia: http://www.riigikantselei.ee/failid/Saastev_Eesti_21.pdf

Meie missioon

Kultuuriministeeriumi missiooniks on aidata kaasa eesti rahvusliku identiteedi säilimisele läbi eesti kunsti- ja kultuuriväärtuste ning spordi väärtustamise, säilitamise, arendamise, teadvustamise ja levitamise nii Eestimaal kui ka väljaspool, toetades nii professionaalset kui huvitegevust loovuse ja spordi vallas.

Meie tegutsemise põhimõtted

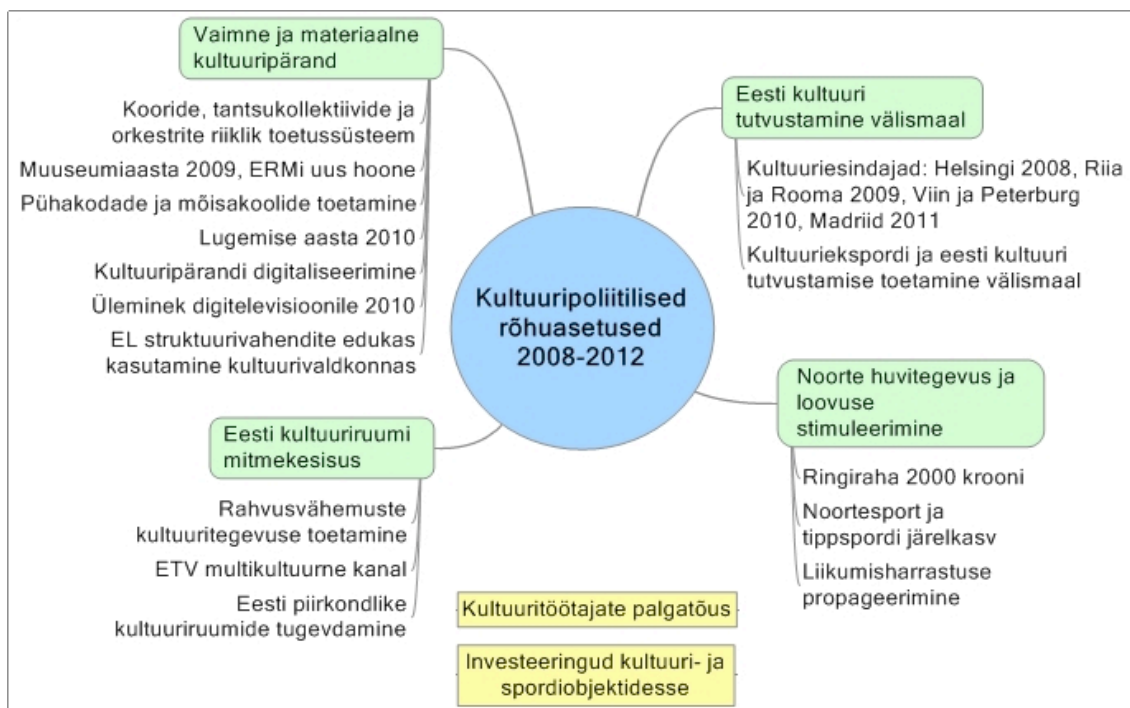
- **Kultuuriministeerium on avatud**
Oleme avatud uutele mõtetele, usume, et parimad tulemused sünnivad koostööst oma partneritega. Tahame olla oma haldusala jaoks nõustajad, mitte nõudjad. Seepärast hindame kõrgelt meile antud tagasisidet. See, kuidas meisse suhtutakse, sõltub meist igapäevast eraldi ja kõigest koos – mõistame, et ministeerium tähendab meid endid. Suheldes oma partneritega nii haldusalas kui laiemas avalikkuses oleme viisakad, sõbralikud ja heatahtlikud.
- **Kultuuriministeerium on kaalutlev**
Kultuurivaldkonnas täna langetatavad otsused võivad mõju avaldada alles aastate pärast, seetõttu oleme pühendunud ja vastutustundlikud ning ei langeta otsuseid kiirustades. Põhjendame valikuid, selgitame protsesse nii kolleegidele, partneritele kui avalikkusele, sest mõistame, et vaid läbipaistev ja aus tegutsemine saab olla edukas.
- **Kultuuriministeerium hoolib**
Kultuur on rahva järjepidevuse kandja. Me tunnetame oma vastutust kultuuri hoidmisel, peame tähtsaks tulevikku suunatud pilku. Me valutame südant kultuuriruumis toimuva pärast ja teeme kõik selleks, et toetada kultuuri-traditsioonide elujõulisust ja luua igakülgset võimalust loovuse arenguks ja loominguga tegelemiseks.

Meie rõhuasetused

Olulisemad suurüritused ja temaatilised aastad

2008	Eesti Vabariik 90 Gustav Ernesaks 100
2009	XXV Laulu- ja XVII Tantsupidu Muuseumiaasta
2010	Lugemiseaasta Eesti kultuuripäevad Prantsusmaal
2011	Tallinn - Euroopa Kultuuripealinn Noorte Laulu- ja Tantsupidu
2012	Eesti Film 100

Kultuuriministeeriumi lähiaja rõhuasetused

Tulevikupilt aastaks 2030: Eesti kultuuriruumi elujõulisus⁶

Eesti arengu aluseks on eesti rahvuse ja eesti kultuuri jätkusuutlikkus, eestluse püsimine on Eesti arengueesmärkide reas esimesel kohal⁷. Eesti kultuuriruum on oluliselt laiem mõiste kui otsese loometegevuse või rahvakultuuri valdkonnad. See on eestluse eluruum koos kõigi oma komponentide ja atribuutidega.

Rahvuse säilimiseks läbi aegade on vajalikud ennekõike kultuurilised mehhanismid, mis võimaldavad eesti rahvusliku identiteedi (kultuurilise kokkukuuluvuse) püsimist ja tagavad rahvuskultuurile omaste väärtuste, traditsioonide, käitumismudelite ja elulaadi elementide edasikandumise põlvest põlve, samuti nende omaksõutu teiste Eesti uusasukate poolt. Nende mehhanismide tuumaks on rahvuskeelne haridus, rahvuskeelel põhinev kultuuriloom (sh teadus), rahvuskeelse suhtlemise ning rahvuslike kultuuriväärtuste ja käitumismallide funktsionaalsus igapäevases elukorralduses ja kõigis eluvaldkondades.

Soovitava seisundina aastaks 2030 on Eesti rahvastiku olukord stabiliseerunud, toimivad integratsioonimehhanismid. Eestlus on väärtustatud, Eesti on nooremale põlvkonnale eelistatud elu- ja tööpaik. Rahvusliku enesemääratluse (“mina olen eestlane”) kõrval on levinud ka enesemääratlus eurooplasena (“mina olen eurooplane”). Eestlane on nii loomu- kui tegudepärast aktsepteeritud kui eurooplane. Hääbumishirm on kadunud, kultuuri kohanemisvõime on tasemel, mis võimaldab kultuurivaramu ülekannet ning pidevat täiendamist uutele kultuurikandjate põlvkondadele. Saavutatud on Eesti kultuuri dünaamiline tasakaal ja jätkusuutlikkus suhetes maailmakultuuriga.

⁶ Visiooni aluseks on Riigikogus 14.09.2005 heaks kiidetud Eesti Säätva arengu riikliku strateegia Säätav Eesti 21.

⁷ Teisteks arengueesmärkideks on heaolu kasv, sidus ühiskond ja ökoloogiline tasakaal.

Olulise osaga eesti kultuuripärandist on võimalik tutvuda virtuaalkeskonnas, mis paikneb elektroonilistes arhiivides, muuseumides ja raamatukogudes, olles seetõttu rahvusvaheliselt kättesaadav ja tõlgitav teistesse keeltesse, muutudes selle kaudu kättesaadavaks ja mõistetavaks kõigile kohapeal ja ka huvilistele maailmas.

Eesmärkide saavutamise vahendiks on Eestis eestikeelse ja eesti kultuuriga seotud, samas kaasaja teaduste ja tehnoloogia arengutel põhineva rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise hariduse tagamine; Eesti kultuuri uuenemisvõime ja kriitilise refleksioonivõime suurendamine; Eesti kultuuri kasutatavus ja tõlgitavus teistesse keeltesse, eesti kultuuri jaoks oluliste arhivaalide ja kultuuritekstide kättesaadavus digitaalses vormis, Eesti ajaloo ja kultuurimälu integreerimine Euroopa ja maailma kultuurimälu ja ajalooteadvusega, Eesti muutmine oluliseks osaks maailma kultuurikaardil ja kultuurikalendris. Eesti kultuurivaramu digiteerimise, aga ka kultuuri investeerimise ja kaasaegse kultuuri suurema avatuse abil ületatakse väikese kultuuri paratamatu suletus ja oht enesekesksusele; Eesti kultuuri innovaativsus, uute ideede ja tähenduste genereerimisvõime suurenemine rahvusvaheliselt arvestataval tasemel on Eesti osapanus üldkultuuri ning muutub oluliseks teguriks Eesti omapära ja atraktiivsuse suurendamisel ning kultuurivahetuse stimuleerijaks.

Hetkeolukorra kirjeldus

TEGEVUSVALDKOND: KULTUUR

Eestikeelset kultuuriruumi kasutab Eestis ligikaudu 80% elanikest.⁸ Eurostati 2007. aastal avaldatud andmetel⁹ ületab Eesti kõikides kultuuritarbimise vormides Euroopa Liidu keskmisi näitajaid, va kinos käimine. 93% eestlastest on vähemalt korra viimase 12 kuu jooksul saanud osa kultuurist televisiooni või raadio vahendusel. Kontserdil on käinud 62% ja teatris 49% elanikest. Kinokäimise puhul on vastav näitaja 34%, Euroopas on see näitaja 51%. Euroopa Liidus töötab kultuurisektoris peaaegu 5 mln inimest, mis moodustab 2,4% kõikidest töötajatest. Eestis on kultuurisektoris hõivatud 19 200 inimest, mis moodustab 3,2% töötajate arvust. Selle näitajaga jääb Eesti maha vaid oma põhjanaabritest ja Hollandist. Samas on Eesti kõrgharidusega kultuuritöötajate suhtarvult Euroopa Liidus esimesel kohal. Kõikidest kultuurivaldkonnas töötavatest inimestest omab kõrgharidust 64%, ELi keskmine on 47,7%.

Eurobaromeetri läbiviidud üle-euroopaline uuring¹⁰ kinnitas, et valdav osa eurooplastest (77%) peab kultuuri rolli oma elus oluliseks, eestlastest on vastavaks näitajaks koguni 83%. Kui keskmiselt 38% eurooplastest ei ole seotud mistahes kultuurilise tegevusega, siis sama on väitnud vaid 13% eestlastest, mis paigutab meid Euroopa Rootsi järel teisele kohale. Ka avaldasid eestlased aktiivselt soovi omandada või parandada oma võõrkeelte oskust (72%). Samas on eestlased Euroopas kõige enam veendunud, et riigid on liiga erinevad selleks, et saaks tekkida ühine Euroopa kultuur (68%).

⁸ Eesti Statistikaamet – Rahvaloendus 2000

⁹ Eurostati taskuteatmik "Cultural statistics: 2007 Edition":

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-77-07-296/EN/KS-77-07-296-EN.PDF

¹⁰ Eurobarometer "European Cultural Values 2007" -

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_278_en.pdf

Kaunid kunstid

2008. aasta seisuga tegutses Eestis 45 regulaarse näitustegevusega galeriid, kus toimus umbes 600 näitust aastas. 2006. aasta mai seisuga oli 12 kuu jooksul kunstinäitusi ja -sündmuse külastanud 37% Eesti elanikest. Kunstigaleriide või näitustegevuse toetamine maakondades on oluline, sest 2006. aasta seisuga puudus 39% elanikkonnast võimalus külastada kunstinäitust oma kodukohas. 2003. aastaga võrreldes on kunstinäituste ja -sündmuste külastamises toimunud suur muutus, kuna avatud on Kumu. 2006. aastal avatud kunstimuuseum suutis ka 2007. aastal kokku tuua enam kui 140 000 külastajat. Kumu on pakkunud erakordselt tihedat näituseprogrammi, samuti on suurepäraselt käivitunud auditoriumis toimuvad filmi- ja loenguõhtud. Rõhutada tuleb püsiekspositsiooni olulisust – välja on pandud põhjalik ülevaade eesti vanemast ja uuemast kunstiklassikast. Uus muuseum on end tõestanud ka rahvusvaheliselt aktsepteeritava kaasaegse näitusepaigana - muuseum on sisse toonud maailmanimedest Felicien Ropsi ja Joan Miro loomingut tutvustavad näitused.

Aastal 2007 oli Eestis avalik filmide näitamine võimalik 53 kohas, kokku 67 ekraanil. Kui 2006. aastal oli kinokülastusi 1,58 miljonit (kasv 40,2% võrreldes 2005. aastaga), siis 2007. aastal tõusis külastuste arv 1,63 miljonini. Jätkus rahvuslike filmide edu, kokku linastus 10 mängufilmi ja kodumaiste filmide turuosa oli 2007. aastal 14,3% (2006. aastal 9,2%). Eesti filmi edust annavad tunnistust arvukad auhinnad mainekatelt rahvusvahelistelt filmifestivalidelt. Kinodes linastus aasta jooksul 210 pikka mängufilmi, neist kolmveerand oli Ameerika Ühendriikide toodang. Keskmine piletihind on jäänud varasema aastaga samale tasemele väärtuses 67 krooni. Aastal 2007 toodi sisse 145 uut täispikka mängufilmi, millest 36 oli toodetud Euroopas.

Kontsertide külastamine on üks populaarsemaid kultuuritarbimise ja vaba aja veetmise vorme. Tõusutrendi näitab klassikalise koorimuusika kontserdikülastajate arv. Esmapõhjuseks, miks kontserte ei külastata, nimetatakse põhjust, et väljaspool suuri keskusi elukoha läheduses ei korraldata kontserte. Suureks takistuseks kontsertidel käimisele on ka piletite kõrge hind. Eestis on hetkeseisuga 3 riikliku kontsertasutust ja Rahvusooper Estonia. Riiklike kontserdiorganisatsioonide kõrval on kujunemisjärgus mitteriiklike (era- ja munitsipaal-) kontserdikorraldajate ja muusikakollektiivide võrk, mis katab suurt osa Eestist. Kasvanud on eesti muusikakollektiivide ja heliloomingu populaarsus ja konkurentsivõime välisriikides. Jätkuvalt on suureks probleemiks muusikute liikumine muusikavälistesse sektoritesse ja välisriikide muusikakollektiividesse, kes suudavad pakkuda oluliselt paremat palgataset.

2006. aastal tegutses Eestis 25 riigilt toetust saavat teatrit ja tantsuagentuuri: avalik-õiguslik Rahvusooper Estonia, 4 riiklikku repertuaariteatrit, 4 riigi asutatud sihtasutust, 3 munitsipaalteatrit, 10 erateatrit ja 3 tantsuagentuuri. Kokku tegutses Eestis 25-30 suuremat ja väiksemat kutselist teatritruppi. 2006. aasta külastajate arv oli 2005. aasta külastajate arvust 12% võrra suurem, etenduste arv on aastaga tõusnud 8%. Lastelavastused moodustasid etenduste koguarvust 32%. Riigi- ja munitsipaalteatrite publikuarv moodustas vaatajate koguarvust 78%. Keskmine piletimaksumus oli täiskasvanu kohta 106 krooni.

2006. aasta jooksul oli vähemalt ühe raamatu läbi lugenud 81% Eesti 15-74 aastastest elanikest (2003. aastal oli see näitaja 86%). Vähese lugemuse peamiseks põhjuseks on kultuuritarbimise uuringus nimetatud vaba aja puudumist, samuti raamatute kõrget

hinda. Aktiivseid kirjastusi, kes annavad aasta jooksul välja 10 või enam raamatut, oli 60, kokku on kirjastamisega tegelevaid ettevõtteid ja organisatsioone 884. 2006. aastal ilmus 4040 raamatut ja brošüüri, mis oli 0,5% vähem kui 2005. aastal, samas tõusis trükiarv ligi 21%. Eesti raamatute tiraažid on kasvanud romaanil kuni 1000-1500-ni, luulekogul 300-1000-ni ja aimekirjandusel 1500-2000-ni. Väljaannete arv elaniku kohta on viimastel aastatel pidevalt tõusnud (2004 - 4,3; 2005 - 4,5; 2006 - 5,4). Kasvanud on eesti kirjanduse tõlkimine ja populariseerimine välisriikides, paljuski tänu edukale esinemisele peakülalisena 2007. aasta Göteborgi raamatumessil. 2008. aastast käivitus resideerivate tõlkijate programm, mis aitab eesti kirjandust senisest tõhusamalt tutvustada. Eestis ilmub 26 kultuuriajakirja ja -lehte, neist 13 Sihtasutuse Kultuurileht väljaandel. Kultuuriajakirjanduse tellimine on 2007. aastal võrreldes 2006. aastaga tõusnud keskmiselt 9%, tiraažid on tõusnud keskmiselt 7%.

Kultuuripärand

Rahvakultuurivaldkonna olulisemaid traditsioone kannavad edasi harrastuslikud lauljad, tantsijad, muusikud, käsitöömeistrid ja näitlejad. Harrastuskollektiivid töötavad enamasti aastaringselt ning neid juhendavad vastava ettevalmistuse saanud spetsialistid. Rahvakultuuri valdkondliku andmekogu järgi on aktiivselt tegutsevaid koorijuhte ca 900, orkestri- ja rahvamuusikakollektiivide juhte ca 390 ning rahvatantsu- ja folkloorirühmade juhte ca 820. Kultuurirahva aktiivsus väljendub ligikaudu 2800 ühingu, seltsi või liidu tegevuses. Sealhulgas kureerivad rahvakultuurivaldkonda kuus rahvakultuuri keskseltsi, kellest on kujunenud ministeeriumile pikaajalised koostööpartnerid.

2006. aastast käivitud laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kooride, orkestrite, rahvatantsurühmade ja rahvamuusikaansamblite toetusprogrammi mõju on osutunud väga edukaks, kindlustades senisest enam UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud laulu- ja tantsupeotraditsiooni jätkumise. Kui 2004. aasta üldlaulu- ja tantsupeol osalemiseks avaldas soovi 39 000 lauljat, tantsijat ja pillimängijat, siis 2009. aasta peole registreerus 47 000 osaleda soovijat. Positiivset mõju on laulu- ja tantsupeo protsessile avaldanud maakondlike koori- ja tantsujuhtmentorite pilootprojekt 2005-2007, mis on lähiajal ümberkujundamisel rahvakultuuri mentorprogrammiks.

Viimastel aastatel on oma tegevust aktiveerinud mitmed etnilised kogukonnad. Programm "Lõunaeesti keel ja kultuur" ning Setumaa riiklik kultuuriprogramm on elavdanud piirkondlikku kultuurielu (näiteks 2007. aastal suurenes kasusaajate arv 20% võrreldes 2006. aastaga), tihenend on seosed turismi ja ettevõtlusega. Samalaadset mõju peaks hakkama kandma 2008. a käivitatud programmid "Kihnu kultuuriruum 2008-2010" ning "Saarte pärimuslik kultuurikeskkond 2008-2010". Regionaalsete kultuuriinstitutsioonide elujõulisuse tagamiseks on toetatud mitmetel aastatel SA Kihnu Kultuuriruum, MTÜ Mulgi Kultuuri Instituut ning MTÜ Viljandi Pärimusmuusika Keskus tegevust.

Eestis on kokku 186, koos filiaalidega 234 muuseumi. Neist ligikaudu 20% kuulub riigile, 50% kohalikele omavalitsustele, 25% on eraomandis ja 5% on avalik-õigusliku juriidilise isiku struktuuriüksused. 2008. aasta alguses viidi lõpule maakonna-muuseumide ületoomine Siseministeeriumi haldusalast Kultuuriministeeriumi haldusalasse, mistõttu kuulub Kultuuriministeeriumi haldusalasse senise 11 muuseumi asemel 26 riigimuuseumi, lisaks kaks sihtasutus ja muuseumi teenindav Ennistuskoda Kanut. Ümberkorralduse eesmärk oli korrastada muuseumide süsteemi koordineeritud

juhtimist ja arendamist. Eestis asuvaid muuseume külastas viimase 12 kuu jooksul veidi alla poole Eesti elanikest (43%). Muuseumide külastamise arv on juba viimased kümme aastat järjest suurenenud (2004. aastal 1,726 mln, 2006. aastal 1,883 mln). Peamisteks põhjusteks on muuseumide suurem avatus külastajatele kui ka kasvav turistide hulk. Oluliselt on paranenud muuseumide tegevuskeskkond, väga hästi on käivitunud ja külastajate poolt omaks võetud üks viimastel aastatel ehitatud olulisemaid Eesti kultuuriehitisi – Kumu kunstimuuseumi hoone, Eesti Rahva Muuseumi uue hoone ehitamiseks loodi seda protsessi juhtiv Eesti Rahva Muuseumi Ehituse sihtasutus. Suund on võetud endiste maakonnamuuseumide muutmiseks sihtasutusteks, eesmärgiga kaasata kohalikud omavalitsused senisest tugevamalt muuseumide juhtimisse.

Eestis oli 2006. aasta seisuga kokku 1079 raamatukogu, sellest 568 rahva-, 451 kooli-, 6 teadus- ja 54 erialaraamatukogu ning avalik-õiguslik Rahvusraamatukogu, Kultuuriministeeriumi hallatavad on Eesti Hoiuraamatukogu ja Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus. Raamatukogudes olevate teavikute arv on aasta aastalt kasvanud, samas on lugejate ja laenutuste arv viimastel aastatel pisut langenud. Kui 2002. aastal oli raamatukogudes 807 800 registreeritud lugejat, siis 2006. aastal oli neid 749 900. Laenutuste arv on samal perioodil langenud 18,9 mln arvestusüksuselt 15,5 mln peale. Seda langust seletab osaliselt nii rahvaarvu vähenemine kui viimastel aastatel elektroonilise laenutuse kasutuselevõtuga täpsustunud registreerunud lugejate ja laenutuste arvestus. Aastatel 2000-2005 renoveeriti või ehitati ligi 150 rahvaraamatukogu, renoveerimist vajaks veel 20-30. Rahvaraamatukogud täidavad sageli lisaks oma otsesele funktsioonile kogukonnakeskuse rolli, pakkudes erinevaid lisateenuseid ja vaba aja veetmise võimalusi (sh kultuuriüritused, avalikud internetipunktid jms.). Seoses 2008. aastal Eesti Lastekirjanduse Teabekeskuse uute ruumide valmimisega on oluliselt paranenud võimalused laste toomiseks kirjanduse juurde. Suurt tähelepanu on pööratud Pimedate raamatukogu tegevusele. Utel andmekandjatel kuulamisraamatute valmistamine võimaldab pakkuda senisest kvaliteetsemat teenust.

2007. aastal ajakohastati Muinsuskaitseameti struktuuri, mis muutis töökorralduse efektiivsemaks: nüüdsest on tagatud paindlikum mälestiste järelevalve, tõhusam kaitsekohustuse teatiste väljastamine ja mälestiste kaitsevõõndite määramine, ameti juhtimisse on kaasatud rohkem inimesi. 22.11.2007. a seisuga oli kaitstavaid kultuurimälestisi 25 607, mis on koondatud andmekoguna kultuurimälestiste riiklikusse registrisse, mis on kättesaadav ka internetis. Hinnanguliselt 25% arhitektuurimälestistest on halvas või avariilises seisundis. Selle üheks põhjuseks on mälestiste omanikele jagatavate toetuste väike maht, puuduvad maksusoodustused ning tihtipeale ei ole omanikud teadlikud oma õigustest ja kohustustest, mis seonduvad nende valduses oleva mälestisega. Lisaks on puudulikud omanike teadmised mälestiste hooldamise kohta. Kuigi Muinsuskaitseamet tegeleb alates 2004. aastast süstemaatilise teavitus- ja nõustamistööga, publitseerides tasuta jagamiseks mõeldud juhendmaterjale, tuleb siiski ette, et mälestist kahjustatakse lihtsalt asjatundmatusest, mis viitab vajadusele senist teavitustööd veelgi tõhustada. Oma esialgse funktsiooni kaotanud mälestised seisavad lagunedes, kuna ei teata, mida nendega peale hakata.

Kuna Euroopa Liidu struktuurifondid ei toeta eraomanikke, siis võiks Muinsuskaitseameti tähelepanu olla suunatud just nende toetamisele. Teisest küljest on väljakutseks riigi toetuse oskuslik kasutamine EL struktuurifondide kaasamisel kohalike omavalitsuste ja riigi poolt hallatavate kultuurimälestiste säilitamisel (teavitustöö,

kaasrahastamine, projekteerimistöde toetamine jne). Positiivseks näiteks selles valdkonnas on Norra ja Euroopa majanduspiirkonna finantsmehhanism, millest eraldati kultuuripärandi valdkonnale ligikaudu 113 mln krooni (24% vahendite kogusummast), millega tehakse korda 7 mõisakooli.

Kultuuriministeeriumi poolt on välja töötatud ja tööle rakendatud järgmised arengukavad ja programmdokumendid: 21. sajandi Eesti muuseumid. Arengu põhisuunad aastateks 2006-2016; Digitaalse kultuuripärandi arengukava aastateks 2007-2010; Eesti mõisakool: mõisakoolide kultuuriloolise kompleksi säilitamine ja arendamine tänapäevaseks õpikeskkonnaks 2002–2012; Pühakodade säilitamine ja areng; Maa-arhitektuur ja -maastik. Uurimine ja hoidmine 2007-2010; Eesti ajaloolised looduslikud pühapaigad. Uurimine ja hoidmine 2008-2012. Programmipõhine rahastamissüsteem on ennast aastate jooksul väga hästi õigustanud ja seda on Kultuuriministeeriumil kavas jätkata ka edaspidi. Programmide kaudu on tagatud erinevatele sihtgruppidele stabiilne rahastus ning ühekordsete tegevuste asemel on toetus suunatud valdkonna või vastava piirkonna arengu terviklikule toetamisele.

Kultuuriline mitmekesisus

Eestis elab lisaks eestlastest põhirahvusele enam kui saja erineva rahvusgrupi esindajat. Statistikaameti andmetel moodustas 2005. aastal Eesti elanikkonnast 68% eestlased, teistest rahvustest elanikud 32%, kellest omakorda on suurim rahvusgrupp venelased, neile järgnevad ukrainlased, valgevenelased, soomlased jt. Tõenäoliselt kasvab välispäritolu inimeste arv Eestis eelolevatel aastatel seoses Euroopa Liiduga liitumise ning kiire majanduskasvuga.

2007. aastal oli Eestis 18 rahvusvähemuste katuseorganisatsiooni, seltse ja ühendusi kokku oli 203. Ingerisoomlased (alates 2004. aastast) ja eestirootslased (alates 2007. aastast) on organiseerunud vastavalt vähemusrahvuse kultuuriautonoomia seadusele, mis annab etno-kultuurilisele vähemusgrupile juriidilise staatuse otsesuheteks riigiga ja ühtlasi ka õiguse taotleda toetust oma tegevuseks riigieelarvest. Rahvusvähemuste katusorganisatsioonid saavad riigieelarvelist baasrahastust Integratsiooni Sihtasutuse kaudu.

Aastal 2007 loodi Kultuuriministeeriumi kultuurilise mitmekesisuse osakond ning välissuhete ja kultuurilise mitmekesisuse asekancleri ametikoht. Lisaks töötati välja toetusprogramm "Toetus rahvusvähemuste kultuuriprojektidele". Osakonna üheks olulisemaks tegevuseks oli osalemine Eesti lõimumiskava koostamises aastateks 2008-2013, mis tugineb euroopalikele põhiväärtustele: demokraatia, õigusriik, rahu, üksikisiku enesemääratluse õigus ning inimõiguste järgimine.

Maailmas on üle 23 miljoni uurali keelte kõneleja ja 1989. aasta rahvaloenduse kohaselt elab neist peaaegu 3,3 miljonit vähemusrahvustena Venemaa Föderatsioonis. Kultuuriministeerium peab oluliseks aidata kaasa uurali rahvaste keelte ja kultuuride väärtustamisele ja tutvustamisele ning toetab soome-ugri rahvastele suunatud riiklikke programme ja Fenno-Ugria Asutust. Tähtis on kaasa aidata hõimurahvaste tutvustamisele mitte ainult etnograafia ja folkloori kaudu, vaid ka läbi nende kaasaegse professionaalse ja popkultuuri.

Väljaspool Eestit elab umbes 14% eestlastest (ligi 160 000 inimest). Suurimad väliseesti diasporaad asuvad Venemaal (28 000), USAs (25 000), Kanadas (20 500), Rootsis (26 500), Soomes (11 000), Austraalias ja Saksamaal. Suurima eestlaste arvuga asukohariigiks on saamas Soome. Eesti diasporaadel on märkimisväärne roll kodu-Eesti ajaloos ja kultuuris, samuti eestluse edendamisel maailmas. Kultuuriministeerium osaleb Rahvuskaaslaste programmi nõukogu töös ning toetab rahvuskaaslaste kultuuriseltsidele ja –ühendustele suunatud projekte.

Välissuhtlus ja loomemajandus

Tutvustamaks eesti kultuuri välismaal on Kultuuriministeeriumil Eesti saatkondades tegutsemas viis kultuuriatašeed – Pariisis (UNESCO), Moskvast, Berliinis, Brüsselis (Euroopa Liit) ja Londonis. 2008. aastast lisandus neile kultuuriesindaja Helsingis. Kultuuriministeerium toetab MTÜ Eesti Instituut tegevust, kellel on välisesindused Helsingis, Stockholmis, Budapestis ja Pariisis. 2008. aastal korraldatakse mitmekesised arvukate kultuuriüritustega Eesti kultuurisoonid Saksamaal Baden-Württembergis ja Suurbritannias.

Eesti on sõlminud kahepoolseid kultuurikoostööleppeid paljude riikidega üle maailma. Eesti huve kaitstakse aktiivselt Euroopa Liidus, Euroopa Nõukogus, UNESCOs ja teistes rahvusvahelistes organisatsioonides. Eesti on liitunud mitmete rahvusvaheliste konventsioonidega, sh UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsioon, UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsioon, Haagi konventsioon kultuuriväärtuste kaitse kohta relvakonflikti korral ja selle lisaprotokollid ning dopinguvastased konventsioonid, mis suunavad olulisel määral vastavate valdkondade edasisi arenguid. Euroopa Liidus 2008. aastal vastu võetud Komisjoni teatis Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava kohta üleilmastavas maailmas ja Tallinna nimetamine Euroopa kultuuripealinnaks 2011 kujundavad tegevusraamistiku järgnevateks aastateks.

Loomemajandust on hakatud teadvustama kui olulist osa riigi kultuuris ja majanduses, millel on tähtis roll kultuuri jätkusuutlikkuse tõstmisel, loomeinimeste võimaluste laiendamisel, majanduses lisaväärtuse tõstmisel ja turismi edendamisel. Loomemajanduse osakaal kogu Eesti majandusest oli aastal 2005 3%, loomemajandussektoris oli hõivatud 3% tööealisest elanikkonnast ning 6% kõikidest tegutsevatest ettevõtetest.¹¹ Loomemajanduse arendamiseks vajalikud finantsid on kavandatud Euroopa Liidu struktuurivahenditesse aastatel 2007-2013. Sellest tulenevalt on hoogustunud erinevate valdkondade ja omavalitsuste tegevus alustava loomeettevõtluse toetamiseks suunatud loomeinkubaatorite ja valdkondlike info- ja arenduskeskuste rajamise suunal. Loomemajanduse toetamiseks on pingutusi teinud nii Tallinn, Tartu kui Viljandi, erinevad disainiinstituutsioonid ühendasid jõud Eesti Disaini Keskuse asutamiseks, mille eesmärk on tugevdada disainivaldkonda tervikuna.

Meedia

18. jaanuaril 2007. aastal võttis Riigikogu vastu Eesti Rahvusringhäälingu seaduse. Eesti Televisiooni ja Eesti Raadio ühendamise tulemusena hakkab 2007. aastal tegutsema ühtne avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon – Eesti Rahvusringhääling

¹¹ Eesti Konjunktuuriinstituut, *Loomemajanduse kaardistamine*, 2005

ühe teleprogrammi, kahe uudisteportaali ja teiste meediateenustega ning nelja üleriigilise raadioprogrammi ja lisateenustega. Ringhäälingulubade alusel tegutseb kolm üleriigilise ja üks kohaliku leviga eraõiguslikku telekanalit, ligi 30 raadiojaama ning üle 10 kaabeltelekanali. Eesti on edukalt üle võtnud valdkonda reguleerivad Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu õigusaktid.

TEGEVUSVALDKOND: SPORT

Harrastusspordi edendamisel viiakse ellu 2006. aastal vastvõetud liikumisharrastuse strateegilise arengukavaga planeeritud tegevusi. 2007. aastal tegeles aktiivselt liikumisharrastusega hinnanguliselt pisut üle 20% elanikkonnast, mida on rohkem kui varasematel aastatel. Tegevus toimus üle Eesti 3200 spordiobjektil. 2008. aastasse on koostöös Sotsiaalministeeriumiga planeeritud ühtne rahvastiku tervisekäitumise uuring, mis annab senisest täpsema ülevaate liikumisharrastusega tegelejate hetkeseisust. Võrreldes teiste Euroopa Liidu riikidega võib Eestit lugeda keskmike hulka kuuluvaks. Eesti liikumisharrastuse riiklik programm on olnud eeskujuks mitmetele teistele Euroopa Liidu liikmesriikidele sarnaste kavade väljatöötamisel.

Funktsioneerib riiklik toetussüsteem tippspordi järelkasvu finantseerimiseks, mille raames toetatakse kuni 50 noort sportlast. Aktiivselt tegutseb 55 spordikooli ja 2500 erinevat spordiklubi. Spordiklubidesse kuuluvate inimeste arv on 153 875, lisaks ligi 16 000 spordikoolides, seega elanikkonna haaratus spordiklubidesse moodustab 10-12%. Treenerite tasemekoolituse süsteemi raames on 2007. aasta lõpuks 3348st treenerist atesteeritud 2540. Dopinguvastane tegevus on viidud kooskõlla kõikide vastavate rahvusvaheliste aktide ja konventsioonidega. 2007. aasta algusest rakendus III-V astme treenerite rahalise toetamise süsteem. Eesti sportlased tõid 2007. aastal tiitlivõistlustelt rekordilise arvu, 125 medalit (2006. aastal 115 medalit). Spordiseaduse alusel on olümpiavõitjatele loodud sotsiaalsed garantiid.

Suurenenud on kohalike omavalitsuste spordiinvesteeringute ja sporditoetuste maht. Samuti on paranenud koostöö spordialaliitude ja äriühingute vahel spordialade rahastamisel, arendamisel ja suurvõistluste korraldamisel. Ühe olulisima spordiobjektina valmis 2007. aasta lõpus Tehvandi suusahüppemägi.

Üheks suurimaks probleemiks on noorte kehalise võimekuse ja noorsportlaste tervisekontrolli süsteemi puudumine. Tänapäeval on riik valmis hindama ja kontrollima vaid 10% noorte tervislikku seisundit, mis pole kaugeltki piisav. Ka on puudujäägid koolides kehalise kasvatus tundides, mis tänapäeval kujul ja mahus ei taga noortele piisavat füüsilist tegevust.

Eesti osaleb aktiivselt rahvusvaheliste organisatsioonide spordivaldkonna töös. Peamisteks teemadeks rahvusvahelisel tasandil on dopinguvastane võitlus, liikumisharrastuse edendamine ja pealtvaatajate vägivalda küsimused. Euroopa Liit on ette valmistamas ühtset õiguslikku alust spordivaldkonnale.

Strateegilised eesmärgid, meetmed ja tegevused

TEGEVUSVALDKOND: KULTUUR

EESMÄRK 1: Kultuurielu jätkusuutlik korraldus on tagatud läbi mitmekesise kultuuriinstitutsioonide võrgustiku toetamise tagamaks inimestele igakülgsed võimalused kultuurielust ja kultuuripärandist osasaamiseks.

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Vahetase	Sihttase
Erinevate kultuurisündmuste (muuseumid, kinod, teatrid) külastuste arv	Indikaator annab tunnistust kultuuri-ürituste mitmekesisusest ning kättesaadavusest elanikkonnale.	2006: 4,385 mln	2010: 4,6 mln	2012: 4,8 mln
		sealhulgas muuseumid: 1,883 mln	2,0 mln	2,1 mln
		kinod: 1,58 mln	1,6 mln	1,6 mln
		teatrid: 0,922 mln	1,0 mln	1,1 mln
Elektroonilise laenutusüsteemi toimimine rahvaraamatukogudes	Rahvaraamatukogude osakaal, kus on tagatud elektroonilise laenutuse võimalus.	2006: 75%	2010: 85%	2012: 95%

MEEDE 1: Kultuuriinstitutsioonide jätkuva tegevuse toetamine.

Meetme lühikirjeldus: Kultuuriinstitutsioonide, sh teatrite, kontsertasutuste, muuseumide, raamatukogude, rahvakultuuriasutuste ja Muinsuskaitseameti põhitegevuste toetamine vastavalt nende arengukavadele.

MEETME OLULISEMAD TEGEVUSED, UUED ALGATUSED:

- Teatrite, kontsertasutuste, raamatukogude, muuseumide ja rahvakultuuriasutuste tegevuse toetamine, kultuuriasutuste infotehnoloogilise keskkonna arendamine ja majanduskulude toetuse tõstmine vähemalt vastavalt teenuste hinnatõusudele.
- Kultuuritöötajate panuse väärtustamiseks jätkata töötasu tõstmist. Eesmärgiks on tõsta kõrgharidust nõudval ametikohal töötavate kultuuritöötajate palka õpetajate palgatõusuga samas mahus, viies alampalga vastavusse riigi keskmise palgaga. (VV tegevusprogramm p.3.4)
- Eesti Rahva Muuseumi tegevus- ja tööjõukulude kasv seoses ettevalmistustega uue hoone kasutuselevõtuks. Loodavad ametikohad on seotud museaalide säilitus- ja konserveerimis-, teadus- ja arendus-, turundus-, finants- ja haldustegevustega. Kokku on plaanis aastatel 2009-2012 luua 27 uut töökohta. 2012. aastal lisavajaduse maht kokku 10,5 mln krooni võrreldes 2008. aastaga. (VV tegevusprogramm p.13.12)

- Toetada Viljandis Kirsimäe aidas 2008. aastal tegutsemist alustanud Eesti Pärimusmuusika Keskuse tegevust. Jätkata Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse poolt vaimse kultuuripärandi kaardistamise toetamist, mille eesmärk on luua riiklik vaimse kultuuripärandi nimistu.
- Võtta suund riigiteatrite (Pärnu Endla, Vanemuine, Eesti Riiklik Nukuteater, Teater Vanalinnastudio/Teater NO99) sihtasutusteks ümberkujundamisele, parandamaks teatrite juhtimisstruktuure ning ühtlustada teatrite juriidiline vorm. Muudatuse tulemusena ühtlustub teatrite tegevustoetuste taotlemine, aruandlus ja teatristatistika.
- Toetada jätkuvalt Muinsuskaitseameti tegevust, mille lähima nelja aasta olulisemad rõhuasetused on järgmised:
 - Kaitsekohustuse teatiste väljastamine kõikidele mälestiste omanikele ja valdajatele;
 - Kõigile kinnismälestistele kaitsevõondite määramine;
 - Kultuurimälestiste (teadus)uuringute ja analüüside teostamine, muinsuskaitse eritingimuste koostamine;
 - Kultuurimälestiste riikliku registri arendamine (e-teenindus);
 - Muinsuskaitseameti struktuuri jätkuv kaasajastamine oma põhiülesannete paremaks täitmiseks.

MEETME VAHETU TULEMUS

Tagatakse kultuuri institutsionaalse võrgustiku igapäevane toimimine ja areng vastavalt asutuste arengukavades püstitatud eesmärkidele, laialdane kultuurist osasaamise võimalus ning vaimse ja materiaalse kultuuripärandi säilimine järeltulevatele põlvetele. Väärtustatakse kultuuritöötajate panust, kindlustades palgatõusu vähemalt samas ulatuses õpetajate palgatõusuga.

EESMÄRK 2: Loomeinimestel ja -organisatsioonidel on loodud igakülgsed võimalused loominguliseks tegevuseks, lastel ja noortel loovuse arenguks ning Eesti kultuuri vahendatakse ja tutvustatakse nii Eestis kui väljaspool.

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Vahetase	Sihttase
Eesti kultuuriesindajate arv välisriikides	Eesti kultuuriesindajate haardeulatus ja toetus eesti kultuuri vahendamisel ja tutvustamisel maailmas	2007: 5 esindajat	2008: 6 esindajat 2009: 8 esindajat 2010: 10 esindajat	2012: 11 esindajat

MEEDE 2: Loomingu toetamine ja Eesti kultuuri tutvustamine.

Meetme lühikirjeldus: Loovuse igakülgseks arenguks tingimuste loomine, kultuuriorganisatsioonide projektide toetamine, kaunite kunstide ja vähemusrahvuste kultuuritegevuse toetusprogrammide elluviimine, eesti kultuuri tutvustamine maailmas ning Eesti Kultuurkapitali põhitegevuse toetamine läbi 8 sihtkapitali.

MEETME OLULISEMAD TEGEVUSED, UUED ALGATUSED:

- 2000-kroonise iga-aastase pearaha kehtestamine igale kooliealisele (6–19-aastasele) lapsele, mida saab kasutada üksnes spordi- või huvialaringis osalemise eest tasumiseks. Ringiraha administreerimine hakkab toimuma omavalitsuste kaudu. Eesmärk on anda igale lapsele võimalus osaleda vähemalt ühes spordi- või huvialaringis ja seeläbi soodustada loovust ja tervislikke eluviise. (VV tegevusprogramm p.1.11)
- Eesti kultuuri tutvustamiseks ja vahendamiseks kultuuriesindajate võrgustiku laiendamine Eesti jaoks olulistesse Euroopa kultuurikeskustesse: 2009 Riia ja Rooma, 2010 Viin ja Peterburi, 2011 Madrid. Eesti kultuuriekspordi jõuline toetamine, erinevate otsekontaktide soodustamine, loovisikutele rahvusvahelistes kultuuriprojektides osalemise võimaldamine, rahvusvaheliselt olulistest valdkonnadest osavõtu toetamine (sh kirjandus-, muusika- ja filmimesid). Eesti Instituudi ja selle esinduste jätkuv toetamine. (VV tegevusprogramm p.13.10)
- Eesti liitumine Põhja-Balti kultuurikoostööprogrammiga (Põhjamaade Ministrite Nõukogu programm, mis avaneb Balti riikidele 2009. aastast) (2009: 400 000 krooni, 2012: 450 000) eesmärgiga toetada võrdses partnerluses Põhjamaadega kunstivaldkonna inimeste koostööd Põhja- ja Baltimaades, resideerimisvõimalusi ja kultuurivõrgustike loomist või edasiarendamist.
- Loomeliitudele tegevustoetuse süsteemi rakendamine eesmärgiga suurendada loomeliitude ja kultuuriseltside rolli sotsiaalses dialoogis (2009: 4 mln krooni) Valdkondlike infokeskuste toetamine. (VV tegevusprogramm p.13.1)
- 2011. aastal Euroopa Kultuuripealinna tiitlit kandva Tallinna kultuuriaasta toetamine, et see muutuks kogu Eesti peoks ja võimaldaks siinsest rikkalikkust kultuurielust osa saada nii paljudel pealinlastel kui kõikidel Eesti elanikel ning külalistel välismaalt. 2008. aastal toetati Kultuuripealinna 4,5 mln krooniga, 2011. aastaks on planeeritud tegevustoetuse tõstmine 10 mln kroonini. Lisaks panustab Kultuuriministeerium Kultuuripealinna projekti mitmete Tallinnasse ja mujale Eestisse infrastruktuuri arendamiseks tehtavate investeeringutega, erinevad kultuuriprojektid leiavad rahastamist Kultuurikapitalist ja Hasartmaksumängu Nõukogust.
- Rahvusvähemuste kultuuriseltside toetamine nende kultuurilise identiteedi säilitamiseks, sealhulgas kultuurifestivalide, konverentside, kultuurialaste koolituste ja kultuuripärandi säilitamise korraldamiseks. Eesti- ja venekeelsete meediaväljaannete vahelise koostöö ja Eestis elavate rahvusvähemuste kultuuri kajastavate raadioprogrammide (Raadio 4) toetamine. (VV tegevusprogramm p.11.8)
- Hõimurahvaste ja rahvusaaslaste toetamine, tugevdamiseks kontakte nii Eestis kui teispoole piiri elavate hõimurahvaste ja kaasmaalaste kultuurilise identiteedi säilitamiseks. Rahvusaaslaste programmi kultuuri valdkonna väljaarendamine, väliseesti diasporaade kultuurialase tegevuse toetamine.

- UNESCO Vaimse pärandi kaitse konventsiooni komitee istungi korraldamine Tallinnas 2009. a sügisel (orienteeruv eelarve 2,5-3 mln krooni). Eesti valitsuse kutse läinud UNESCO peasekretärile 2007. sügisel.
- Eesti kultuuri suursündmuste edukas läbiviimine Eestis ja välismaal, sh:
 - 2009 XXV Laulupidu ja XVII Tantsupidu, UNESCO Inimkonna suulise ja vaimse kultuuripärandi meistriteoste nimekirja kuuluva laulu- ja tantsupidudetraditsiooni kandev üritus.
 - 2010 Eesti kultuuripäevad Prantsusmaal eesmärgiga viia mitmekesine eesti kultuuri tutvustav programm Euroopa südamesse ja hoogustada kultuuriekspordi.
 - 2010 Lugemise aasta, mis on pühendatud raamatute ja lugemise propageerimisele ühiskonnas ja lugemisele suurema tähelepanu pööramisele.
 - 2012 Eesti Film 100, Eesti filmikunsti 100 aastapäevale pühendatud terve aasta kestev programm, mille peamised tegevussuunad on filmipärandi taastamine, võimaluste loomine filmiajaloo uurimiseks ning eesti filmi väärtustamine ja tutvustamine Eestis ja välismaal.
- Jätkata kinovõrgu taastamist, et pöörata kinode arvu langustrend tõusule ning võimaldada kõikjal Eestis osa saada professionaalsest filmikunstist. Selleks jätkatakse programmiga "Kino tuleb tagasi". Lisaks kinode materiaalse poole toetamisele soodustada rahvusliku filmitööstuse arengut ja tõsta filmide tootmiseks eraldatud vahendeid. Toetame filmide järeltootmislabori rajamist koos Euroopa Liidu struktuurivahenditega. (VV tegevusprogramm p.13.6, 13.7)
- Arhitektuuri valdkondliku arengukava väljatöötamine ja elluviimine 2002. aastal Vabariigi Valitsuses heaks kiidetud Eesti arhitektuuripoliitika ja 2004. aastal heaks kiidetud arhitektuurivaldkonna tegevuskava 2004-2008 jätkuna.

JÄTKUVAD PROGRAMMID

Programm	Eesmärk	Koordineerija	Maht
Programm "Teatrite külalisetenduste toetamine maapiirkondades"	Parandada professionaalse teatrikunsti kättesaadavust Eesti maaregioonide elanikkonnale.	Kultuuriministeerium	2008: 700 000 2012: 2 500 000
Programm "Toetus noorte ja laste teatriüritustele"	Toetada laiemale publikule ja osavõtjaskonnale suunatud noorte ja laste teatriüritusi.	Kultuuriministeerium	2008: 500 000 2012: 800 000
Programm "Teatrilased üritused ja programmid"	Toetada riiklike ja rahvusvaheliste festivalide korraldamist, välisesinemisi ning rahvuskultuuriliselt ja rahvusvaheliselt olulisi teatriüritusi ja -tegevusi.	Kultuuriministeerium	2008: 2 380 000 2012: 3 000 000
Toetusprogramm "Süvamuusika Eestis"	Loomingu tutvustamise võimaluste avardamine Eesti heliloojatele ja interpreetidele ning võimalikult paljudele elanikele juurepääsu tagamine kultuursündmustele läbi festivalide, ühekordsete muusikaprojektide ning muusikaalase koolituse.	Kultuuriministeerium	2008: 2 050 000 2012: 2 600 000
Alamprogramm "Noor muusik"	Lastele ja noortele paremate võimaluste loomine loomingu tegelemiseks ning		

	võimalikult paljude noorte kaasamine muusikaga tegelemisse.		
Toetusprogramm "Toetus eraõiguslikele kontserdikorraldajatele"	Tagada elanikkonna laialdane juurdepääs professionaalsetele muusikasündmustele, parandada professionaalse kontserdikorralduse arengut väljaspool Tallinna ning suurendada loovisikute võimalusi oma loomingut tutvustada.	Kultuuriministeerium	2008: 1 200 000 2012: 1 600 000
Toetusprogramm "Eesti heliplaat rahvusvahelisel areenil"	Avardada loovisikute ja muusikakollektiivide võimalusi oma loomingut tutvustada ning aidata kaasa eesti muusikakultuuri tutvustamisele ja levitamisele.	Kultuuriministeerium	2008: 350 000 2012: 350 000
Toetusprogramm "Eesti muusika rahvusvahelisel areenil"	Avardada loovisikute ja muusikakollektiivide võimalusi oma loomingut tutvustada ning aidata kaasa meie hinnatud muusikakultuuri tutvustamisele maailmas.	Kultuuriministeerium	2008: 1 600 000 2012: 2 500 000
Toetusprogramm heliloomingu tellimiseks	Loomingu tutvustamise võimaluste avardamine professionaalsetele Eesti heliloojatele.	Kultuuriministeerium	2008: 1 500 000 2012: 1 800 000
Alamprogramm "Resideeriv helilooja"	Muusikakollektiivide repertuaari rikastamine Eesti nüüdisloominguga, eesti heliloojate ja muusikakollektiivide vastastikkuse loomingulise koostöö tugevdamine ning heliloojatele ja interpretidele oma loomingu tutvustamisvõimaluste avardamine.		
Toetusprogramm muusikaalaste trükiste väljaandmiseks	Rahvuskultuuriliselt oluliste heliteoste ja muusikaalaste tekstide talletamine ning nende elanikkonnale kättesaadavuse tagamine. Samuti rahvuskultuuri muusikavaldkonnale oluliste teatmeteoste, kultuuriuurimuste, monograafiate jms ilmumise toetamine ning eesti muusika ja muusikute tutvustamine.	Kultuuriministeerium	2008: 1 000 000 2012: 1 000 000
Toetusprogramm "Eesti noortekollektiivid rahvusvahelisel areenil"	Noorte muusikakollektiividele oma loomingu tutvustamisvõimaluste avardamine ning meie muusikakultuuri ülemaailmsele tutvustamisele kaasaaitamine.	Kultuuriministeerium	2008: 360 000 2012: 600 000
Toetusprogramm "Toetus eraõiguslikele muusikakollektiividele"	Toetada eraõiguslikke muusikakollektiive	Kultuuriministeerium	2008: 400 000 2012: 1 000 000
Projekt "Kino tuleb tagasi!"	Toetada kinode taasavamisi, kinoseadmete soetamist, paigaldamist ja häälestamist, selleks vajalike tööde teostamist ning kinoseadmete remontimist ja tagavaraosade hankimist.	Kultuuriministeerium	2008: 5 000 000
"Kino ja videolevi ning filmiürituste teetusprogramm"	Toetada väärt-, laste- ja noortefilmide levitamist ja filmiürituste läbiviimist.	Kultuuriministeerium	2008: 2 700 000
"Rahvusvahelises koostöös valmivate filmide ja lastefilmide toetusprogramm"	Toetada rahvusvahelises koostöös valmivate filmide ja lastefilmide tootmist.	Kultuuriministeerium	2008: 4 000 000
Programm "Eesti	Toetada juubeliaasta ettevalmistamist ja	Kultuuriministeerium	2008:

film 100"	eesti väärtfilmide taastamist.		1 000 000
Programm "Kunstigaleriid"	Toetada mittetulunduslikku näituse-tegevust ja võimaldada kunstnikele galeriipinna rendivaba või soodusrendiga kasutamist.	Kultuuriministeerium	2008: 1 700 000 2012: 2 500 000
Kunstialane toetusprogramm rahvusvahelistele suurüritustele	Toetada kunstialaste rahvusvaheliste projektide läbiviimist Eestis ja toetada Eesti kunsti tutvustavate projektide korraldamist välismaal.	Kultuuriministeerium	2008: 1 500 000 2012: 2 500 000
Programm "Eesti Kirjandusklassika"	Toetada eesti kirjandusklassika kirjastamist, eesti kirjandust käsitlevate uurimuste kirjastamist, eesti kirjanduse uurimisprojekte, millel on avalik ja kõigile kättesaadav tulemus ja eesti kirjandusklassikute tähtpäeväruituste (sh konverentside ja näituste) korraldamist.	Kultuuriministeerium	2008: 1 450 000 2012: 1 900 000
Programm "Toetused kirjastamisprojektidele ja kirjandusüritustele"	Toetada rahvuskultuurile olulist väärtkirjandust (teatmeteosed, leksikonid, eesti keele sõnaraamatud, laiemat huvi pakkuvad keelekäsitlused, kultuuriuurimused, monograafiad, kultuurioloogiliselt olulised albumid, esseistika), kultuurialaseid jätkuväljaandeid ja kirjandusalaseid üritusi.	Kultuuriministeerium	2008: 3 075 000 2012: 3 500 000
Programm "Lastekirjandus"	Toetada eesti autorite lasteraamatute ja lastele määratud ajakirjanduse väljaandmist. Toetusi jagatakse esmajärjekorras eesti lastekirjanduse esmatrükikidele ning toetuste jagamisel peetakse silmas lasteraamatut kui tervikut, milles mängivad olulist rolli nii tekst kui kujundus.	Kultuuriministeerium	2008: 1 000 000 2012: 1 300 000
Programm "Arhitektuurialased suurüritused"	Ellu viia Eesti Arhitektuuripoliitika raames koostatud tegevuskava.	Kultuuriministeerium	2008: 805 000 2012: 1 500 000
Euroopa Liidu kultuuriprogrammis osalevate projektide kaasfinantseerimine	Toetada EL programmis "Kultuur" osalevaid Eesti projektijuhte ja kaaskorraldajaid vajaliku kaasfinantseerimisega	Kultuuriministeerium	2008: 1 000 000 2012: 1 000 000
Eesti kultuuri tutvustamine maailmas	Eesmärgiks on eesti kultuuri nähtavuse ja osatähtsuse suurenemine nii Euroopas kui maailmas.	Kultuuriministeerium	2008: 1 100 000 2012: 1 300 000
Riikidevaheliste kultuurikoostöölepete täitmine	Võimaldab arendada ja toetada kahepoolset koostööd välisriikide ja nende kultuuriasutustega.	Kultuuriministeerium	2008: 600 000 2012: 1 000 000
Rahvusvahemuste kultuuriprojektide toetusprogramm	Rahvusvahemuste kultuurilise identiteedi säilitamise toetamine, sh kultuuri-festivalide, konverentside, kultuurialaste koolituste, kultuuripärandi säilitamise korraldamine ja rahvusvahemuste aktiivsem kaasamine Eesti kultuuriellu	Kultuuriministeerium	2008: 1 400 000 2012: 1 500 000
Toetused rahvaskaaslaste kultuuriseltsidele ja ühendustele	Eesti kultuuri säilitamine välismaal, rahvakultuuri alase tegevuse ja koolituste toetamine, toetus välis-eesti kultuurialastele trükistele.	Kultuuriministeerium	2008: 400 000 2012: 400 000
Toetused hõimurahvaste	Hõimurahvaste kultuurilise identiteedi säilitamine, kultuurfestivalidest osavõtu	Kultuuriministeerium	2008: 200 000

kultuuriseltsidele ja ühendustele	toetamise, ekspeditsioonide tulemusi tutvustavate näituste koostamine ja infomaterjalide levitamine.		2012: 300 000
-----------------------------------	--	--	------------------

UUED JA KAVANDAMISEL OLEVAD PROGRAMMID

PROGRAMM	EESMÄRK	KOORDINEERIJ	MAHT
Programm "Kontsert maale"	Edendada ja rikastada kontserdielu eesti maapiirkondades.	Kultuuriministeerium	2009: 1 500 000 2012: 2 000 000
Programm "Rahvusvahelised ja rahvuslikud muusikakonkursid"	Toetada heatasemeliste muusikakonkursside ettevalmistamist ja läbiviimist.	Kultuuriministeerium	2010: 350 000
Programm "Paneme kunsti levima"	Toetada nüüdiskunsti alaste hariduslike projektid läbiviimist üle Eesti, samuti kaasaitamine regionaalse ja globaalse ning erinevaid valdkondi ühendavatele kunstialastele projektidele ning tegevustele.	Kultuuriministeerium	2009: 600 000 2012: 1 000 000
Programm "Kaasaegne kunst muuseumikogudes"	Eesti Kunstimuseumi, Tartu Kunstimuseumi ja Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuseumi fondide täiendamine eesti kunstnike tänapäevase või lähiminekuga (kuni viimased 20 aastat) loominguga.	Kultuuriministeerium	2009: 3 000 000 2012: 4 200 000
Programm "Lugemisaasta"	Lugemisaasta 2009 ettevalmistamine. Lugemise propageerimine ja ürituste korraldamine üle Eesti.	Kultuuriministeerium	2009-2010: 3 000 000
Loomeliitude toetamise programm	Loomeliitude tegevuse toetamine nende rolli tugevdamiseks sotsiaalses dialoogis.	Kultuuriministeerium	2009: 4 000 000 2012: 4 100 000

MEETME VAHETU TULEMUS

Loomeinimestel on loodud võimalused loominguga tegelemiseks, Kultuuriministeeriumi programmide ja avalik-õigusliku Kultuurkapitali kaudu on kultuuriinstitutsioonidele ja loomeinimestele tagatud vahendid ja projektitoetused kultuurielu mitmekesisuse tagamiseks, eesti kultuurist on võimalik osa saada kõikjal Eestis ja ka välismaal, toetatakse rahvusvähemuste kultuuriseltsi, soodustatakse laste ja noorte huvitegevuses osalemise kaudu loovuse arengut, loovisikutele eraldatakse toetusi loominguliseks eneseteostuseks ja täiendkoolituseks, Kultuurkapitali vahenditest toetatakse riiklikult tähtsate kultuuriobjektide renoveerimist ja ehitamist.

EESMÄRK 3: Tagatud on nii vaimse kui materiaalse kultuuripärandi, sh kultuuriväärtusliku keskkonna säilimine ja elujõulisus järeltulevatele põlvetele.

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Vahetase	Sihttase
Laulu- ja tantsupeo toetusprogrammist kasusaajate arv	Indikaator näitab laulu- ja tantsupidude traditsiooni elujõulisust.	2007: 1213 kollektiivi	2009: 1700 kollektiivi	2012: 1900 kollektiivi
Rahvaraamatukogude	Indikaator näitab rahva-	2006:	2010:	2012:

küllastuste, lugejate ja laenutuste arv	raamatukogude olulisust elanikele ja rolli ühiskonnas.	411 400 lugejat	419 000 lugejat	420 000 lugejat
		6 306 400 küllastust	6 308 000 küllastust	6 310 000 küllastust
		10,72 mln laenutust	10,73 laenutust	10,74 laenutust
Raamatute soetamine ühe elaniku kohta aastas rahvaraamatukogudes	Indikaator näitab rahvaraamatukogude võimet pakkuda lugejaile laia valikut kirjandust. Arvestatakse vaid munitsipaalraamatukogusid.	2006: 0,3	2010: 0,35	2012: 0,4
Avariilises või halvast seisukorras olevate arhitektuurimälestiste osakaal.	Indikaator näitab probleemsete arhitektuurimälestiste osakaalu mälestiste koguarvust.	2006: 25%	2010: 22%	2012: 20%

MEEDE 3: Kultuuripärandi programmide elluviimine ja teavikute fondi täiendamine.

Meetme lühikirjeldus: Olemasolevate kultuuripärandi toetusprogrammide jätkamine ning uute programmide ja arengukavade väljatöötamine, et tagada materiaalse kultuuripärandi säilimine ning elanikkonna juurdepääs kultuuriväärtustele. Muinsuskaitsealaste rahvusvaheliste lepingute täitmisega seotud tegevuste toetamine. Teavikute ja infokandjate soetamiseks vahendite eraldamine elanikkonnale kvaliteetse raamatukogundusteenuse tagamiseks.

MEETME OLULISEMAD TEGEVUSED, UUED ALGATUSED:

- Pühakodadele suunatud vahendite tõstmine (2009. aastal 10 mln krooni võrra), eesmärgiga tõsta pühakodade korrastamiseks suunatav summa 2012. aastaks 100 mln kroonini aastas. (VV tegevusprogramm p.13.14)
- Erinevate programmide elluviimine kavandatud mahus, programmilise toetusüsteemi arendamine ja uute kultuuripärandiprogrammide kavandamine ja rakendamine.
- Eesti piirkondlike kultuuriruumide tugevdamine kohaliku identiteeti, kogukonna kultuuritegevust ja kultuuri, turismi ja ettevõtluse koostööpotentsiaali kasutamiseks suunatud kultuuriprogrammide kaudu, sh
 - Setumaa riiklik kultuuriprogramm 2006-2009
 - Kihnu kultuuriruum 2008-2010
 - Saarte pärimuslik kultuurikeskkond 2008-2010
 - Lõunaeesti keel ja kultuur 2005-2009
 - Peipsiveere vanausuliste kultuuriprogramm (alates 2009) (VV tegevusprogramm p.11.10)
 - Eestirootslaste kultuuriprogramm (aastast 2010)
- Laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kooride, orkestrite, rahvatantsurühmade ja rahvamuusikaansamblite tegevustoetuse programmi suurendamine ja jätkuv rakendamine, tagamaks laulu- ja tantsupidude traditsiooni elujõulisuse. Laulu- ja tantsupidude ettevalmistuseks ja läbiviimiseks stabiilse rahastusmehhanismi väljatöötamine ja rakendamine. (VV tegevusprogramm p.13.2)

- Kultuuripärandi (sh muuseumide ja raamatukogude arhiivide) digiteerimine eesmärgiga kultuuripärand digitaalsel kujul kättesaadavaks teha ning pikaajaliselt turvaliselt säilitada. (VV tegevusprogramm p.13.15, 10.23)
- Programmi “Muuseumiaasta 2009” toetamine, mis on suunatud nii avalikkusele kui muuseumitöötajatele. Eesmärgiks on erinevate ettevõtmiste kaudu teadvustada muuseumi rolli ühiskonnas, propageerida muuseumides säilitatavat kultuuripärandit, tagada avaram juurdepääs ja tähistada 100 aasta möödumist Eesti Rahva Muuseumi asutamisest. 2009. aastal toetatakse Muuseumiaasta läbiviimist 3 mln krooniga. Tegevust koordineerib Eesti Muuseumiühing.
- Raamatukogudele teavikute ja infokandjate hankimise toetamine, mille tulemusena on rahvaraamatukogudel suuremad võimalused väärtkirjanduse ning audio- ja videomaterjalide (sh digitaalsel kujul) hankimiseks. (VV tegevusprogramm p.13.9)
- Projekti "Las laps loeb" elluviimine, mille eesmärk on tuua lapsed raamatu juurde sünnist alates, mil iga uus ilmakodanik saab riigilt tasuta raamatu, kus lugemist erinevatele vanuseastatele kuni koolimine kuni. Tegemist on eesti lastekirjanduse väärtuslikumate lugudega (maksumus aastas ligikaudu 0,5 mln krooni).
- Valdkonna arengukava “Kultuuripärandi väärtustamise, säilitamise ja kasutamise strateegia aastani 2030” koostamine (valmib 2010).
- Rahvaraamatukogude arengukava koostamise järgmise sammuna osaleda tervikliku raamatukogunduse valdkondliku arengukava koostamises, millega pannakse paika raamatukogunduse arengusuunad ja erinevate raamatukogutüüpide koostöövõimalused.
- Rahvusvaheliste muinsuskaitsealaste lepinguliste kohustuste täitmine, relvakonflikti korral kultuuriväärtuste kaitse Haagi konventsiooni ja selle kahe protokollisiseriiklik rakendamine. Sõjahaudade rahvusvaheliste lepingute ja koostööprojektide täitmine.

JÄTKUVAD PROGRAMMID JA VALDKONDLIKUD ARENGUKAVAD

PROGRAMM / ARENGUKAVA	EESMÄRK	KOORDINEERIJA	MAHT
Mõisakoolide riiklik programm 2002–2012	Endistes mõisahoonetes tegutsevate koolide ja lasteasutuste arendamine paikkondlikeks haridus- ja kultuurikeskusteks ning atraktiivseteks turismisihtkohtadeks, tagades samas mõisaansamblite ja neis sisalduva kultuuripärandi säilimise.	Kultuuriministeerium	2008: 7 313 000 2012: 15 000 000
Riiklik programm "Pühakodade säilitamine ja areng 2003–2013"	Tagada pühakodade kui Eesti kultuuri-loomulise ja kunstiajaloolise pärandi olulise osa säilimine. Pühakodade programmil on täita pühakodade avariirestaureerimistööde kõrval mitmed olulised alamprogrammid, näiteks restaureerimismetoodikate väljatöötamine, orelite	Muinsuskaitseamet	2008: 25 750 000 2012: 47 000 000

	uurimine ja kaitse ning pühakodade sisekliima parandamise võimaluste väljatöötamine.		
Riiklik programm "Lõunaeesti keel ja kultuur 2005–2009"	Säilitada Lõuna-Eesti keeleline ja kultuuriline eripära. Programmi prioriteetideks on kaasa aidata keelelise ja kultuurilise keskkonna taastamisele, lõunaeesti keele kasutussfääri laiendamisele, Lõuna-Eesti noorte identifitseerumisele oma keele ja kultuuri kandjana, lõunaeesti kultuuri suurema avatuse saavutamisele ning selle kaudu Lõuna-Eesti kui omanäolise keelelise ja kultuurilise regiooni väärtustamisele nii lõunaestlaste eneste kui teiste jaoks.	Kultuuriministeerium	2008: 2 410 000
Setumaa riiklik kultuuriprogramm 2006–2009	Säilitada setude kultuuriline ja keeleline eripära ning väärtustada Setumaad kui elukeskkonda. Programmi abil soovitakse kaasa aidata setu vaimse ja materiaalse kultuuripärandi säilimisele, taastumisele ning arengule võimalikult autentsel kujul ning setu kultuuris osalejate ringi laiendamisele, eriti noorte sidumisele esivanemate keele ja kultuuripärandiga.	Kultuuriministeerium	2008: 5 000 000 2012: 5 000 000
Valdkonna arengukava "Digitaalne kultuuripärand 2007–2010"	Tagada kultuuripärandi digiteerimise, digitaalsena säilitamise ja kasutamise valdkonna tõhus koordineerimine Eestis ning luua võimalus osaleda ühtsete Eesti seisukohtadega Euroopa Liidu arendustes. Arengukava tähtsaimaks osaks on kultuuripärandi pikaajaliseks digitaalseks säilitamiseks mõeldud digitaalarhiivi käivitamine ning riikliku kultuuriportaali ettevalmistamine.	Kultuuriministeerium	2007: 3 844 000 kr 2008: 5 200 000 kr 2009: 4 500 000 kr 2010: 4 310 000 kr
Valdkonna arengukava 2007–2010 "Maa- arhitektuur ja - maastik. Uurimine ja hoidmine"	Säilitada Eesti maa- arhitektuuri ja - maastike omapära. Arengukava põhitähelepanu on suunatud ühelt poolt Eesti maa- arhitektuurile ja - maastikele tervikuna ning teisalt meie kõige algupärasemale ja ainulaadsemale ehitisetüübile – rehemajale.	Eesti Vabaõhumuuseum	2008: 1 200 000
Kultuuriprogramm "Kihnu kultuuriruum 2008–2010"	Säilitada Kihnu ja Manija saare kultuuriline ja keeleline eripära ning väärtustada mõlemaid saari kui elukeskkondi. Programmi abil soovitakse kaasa aidata kihnu vaimse ja materiaalse kultuuripärandi säilimisele, taastumisele ning arengule võimalikult autentsel kujul ning kihnu kultuuris osalejate ringi laiendamisele, eriti noorte sidumisele esivanemate keele ja kultuuripärandiga.	Kultuuriministeerium	2008: 1 300 000
Kultuuriprogramm "Saarte pärimuslik kultuurikeskkond 2008–2010"	Väärtustada ja taaselustada Eesti saartele omast elulaadi, tavasid ja kombeid, oskusi ning keelelist eripära. Programm keskendub püsielanikega saarte kultuurilise eripära säilitamisele ning häabuva pärandi taaselustamisele.	Kultuuriministeerium	2008: 500 000
Rahvakultuuri mentorprogramm	Rahvakultuuri valdkonna koori-, tantsu-, orkestri-, rahvamuusika-, rahvusliku käsitöö-, folkloorirühmajuhitide ja	Rahvakultuuri keskseltsid	2008: 1 000 000

	harrastuslike näitejuhtide taseme ning oskuste tõstmine maakondades toimuvate koolitusseminaride kaudu valdkonna tippspetsialistide – mentorite – juhendamisel.		
Laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kooride, orkestrite, rahvatantsurühmade ja rahvamuusika-ansamblike tegevustoetuse programm	Kollektiivide tegevuse ja sisemise aktiivsuse toetamine kvalifitseeritud juhendaja palkamisel püsiva organisatsiooni kaudu. Programm pakub baastoetust tegutsevatele kollektiividele nende pideva tegevuse – õppimise ja harjutamise – tegevuskindluse ja kvaliteedi suurendamise toetuseks, kindlustades UNESCO vaimse ja suulise maailmapärandi nimekirja kantud laulu- ja tantsupeo traditsiooni jätkusuutlikkuse.	Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus	2008: 24 000 000
Valdkonna arengukava 2008–2012 "Eesti ajaloolised looduslikud pühapaigad. Uurimine ja hoidmine"	Säilitada Eesti looduslike pühapaikade ja nendega seotud vaimse kultuuripärandi omapära. Eesmärgi saavutamiseks täpsustatakse pühapaikade õiguslikku regulatsiooni, töötatakse välja uurimismetoodika, inventeeritakse pühapaigad ja luuakse vastav andmekogu, luuakse pühapaikade omanike nõustamissüsteem ning töötatakse välja pühapaikade korrastamiseks vajalikud toetusmeetmed.	Muinsuskaitseamet	2008: 500 000 2012: 6 000 000

UUED JA KAVANDAMISEL OLEVAD PROGRAMMID JA VALDKONDLIKUD ARENGUKAVAD

PROGRAMM / ARENGUKAVA	EESMÄRK	KOORDINEERIJA	MAHT
20. sajandi arhitektuuri kaitsmise programm	Programm keskendub perioodile 1870–1991. Eesti 20. sajandi ehituspärandit on vaja kaitsta ja dokumenteerida selle tüpoloogilises mitmekesisuses: linnaplaneerimisest ja kujundatud maastikest suvilate ja mikroarhitektuurini. Välitööde tulemusena valmib arhitektuurselt oluliste objektide argumenteeritud ja dokumenteeritud nimekiri, mis sisaldab ettepanekuid, mida ja kuidas nende objektide juures kaitsta.	Muinsuskaitseamet	2008: 180 000 kr 2009: 320 000 kr 2010: 100 000 kr
Muuseumiaasta 2009 programm	Suunatud nii avalikkusele kui muuseumitöötajatele. Eesmärgiks on erinevate ürituste, näituste, konverentside ja teavitustöö kaudu teadvustada muuseumi rolli ühiskonnas ja tähistada 100 aasta möödumist Eesti Rahva Muuseumi asutamisest.	Eesti Muuseumiühing	2009: 3 000 000 kr
Programmi "Huvitav muuseum 2009-2012"	Muuseumide väljapanekute mitmekesistamiseks toetatakse kuni 15 uut näituste arendusprojekti aastast. Projektikonkurss on avatud kõigile muuseumidele olenemata omandivormist.	Kultuuriministeerium	2009: 2 500 000 kr 2012: 2 500 000 kr
Peipsiveere vanausuliste kultuuriprogramm	Eesti põlisvähemuste hulka kuuluvate vanausuliste kultuurilise identiteedi toetamine ja kultuurilise omapära	Kultuuriministeerium	2009: 500 000 kr 2012:

	kaitsmine.		1 500 000 kr
Eestirootslaste kultuuriprogramm	Eestirootslaste kultuuriautonoomia toetusprogramm. Suunatud eestirootslaste kultuurilise eripära säilitamisele ning hääbuva pärandi taaselustamisele eestirootslaste ajaloolisel asualal	Kultuuriministeerium	2010: 500 000 kr
Linnuste programm 2010-2013	Suunatud Eesti keskaegsetele kaitserajatistele, lahendades komplekselt nende kaitse- ja eksponeerimisküsimused. Toetatakse uurimisprojekte, tehnilist inventeerimist, arendusprojekte, avariikonserveerimist. Programm on aktuaalne ka seoses struktuurifondidega: tehakse taotluste esitamiseks vajalikke ettevalmistustöid ja võimalusel pakutakse kaasrahastamist.	Muinsuskaitseamet	2010: 5 000 000 kr 2011: 8 000 000 kr 2012: 10 000 000 kr 2013: 10 000 000 kr

MEETME VAHETU TULEMUS

Eesti rikkaliku vaimse ja materiaalse kultuuripärandi säilimine järeltulevatele põlvedele on kindlustatud. Elanikkonnale on tagatud juurdepääs kvaliteetsele raamatukoguteenusele koos esindusliku valikuga väärtkirjandusest ja audio- ja videomaterjalidest.

EESMÄRK 4: Eesti Rahvusringhäälingu ja eraringhäälingute tegevuseks on loodud soodsad tingimused, mis omakorda toetavad rahvuskultuuri säilimist ja võimaldavad 2010. aastaks lõpule viia ülemineku analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile.

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Vahetase	Sihttase
Üleminek analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile	Indikaator näitab üleminekuks võetud kohustusega aja-graafikus püsimist.	2008: Ettevalmistused üleminekuks	2010: Üleminek toimunud	2012: Üleminek toimunud

MEEDE 4: Mitmekülgsete ja tasakaalustatud ringhäälinguprogrammide loomine ja edastamine.

Meetme lühikirjeldus: Avalik-õigusliku Eesti Rahvusringhäälingu põhitegevuse toetamine, tingimuste loomine üleminekuks analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile 2010. aastaks.

MEETME OLULISEMAD TEGEVUSED, UUED ALGATUSED:

- Ringhäälinguala regulatsioonide ümberkorraldamine koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, loomaks seadusandlikud eeldused nii avalik-õiguslikule Eesti Rahvusringhäälingule kui eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele üleminekuks analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile.
- Tõrgeteta analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile üleminekuks tingimuste loomine ja uute digitaalkanalite rakendamisel programmi tootmisega seonduvate kulutuste katmine Eesti Rahvusringhäälingus.

- Eesti Televisiooni teise, multikultuurse (digitaal)kanali käivitamine 2009. aastal ja selleks vajalike tehniliste ja programmitootmisega seotud kulutuste katmine. Rahvusvähemustele omakeelsete subtiitrite kasutamise võimaluse loomine.
- Eesti Rahvusringhäälingu uue hoone ehitamise ja tehnilise sisustamise osaline rahastamine. Osa uue hoone rajamiseks tehtavatest kulutustest kaetakse Rahvusringhäälingu olemasolevate kinnistute müügist saadavatest vahenditest.
- Eesti Rahvusringhäälingu kahe uue korrespondentpunkti loomine Põhjamaadesse ja Moskvasse lisaks senistele korrespondentidele Brüsselis ja New Yorgis.
- Kõrgetasemelise rahvusvahelise ringhäälinguregulaatorite konverentsi korraldamine 2009. aasta mais Tallinnas.
- Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu audiovisuaalmeedia alaste direktiivide ja dokumentide väljatöötamises osalemine, vastuvõetud dokumentide ülevõtmine ja rakendamine riiklikus seadusandluses

MEETME VAHETU TULEMUS

Elanikkonnal võimalik Eesti Rahvusringhäälingu kaudu osa saada mitmekesistest ja tasakaalustatud tele- ja raadioprogrammidest ning uutest meediateenustest, toimub tõrgeteta üleminek analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile 2010. aastaks.

EESMÄRK 5: Kultuuriasutuste infrastruktuuri arendamisega on loodud kultuuritegemiseks kaasaegne, inspireeriv ja tehniliselt hästi varustatud keskkond.

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Vahetase	Sihttase
Kaasaegsed museaalide ja teavikute hoiutingimused	Museaalide ja teavikute hoidmine tingimustes, mis tagavad pikaajalise säilimise.	2006: 50%	2010: 60%	2012: 75%
Rahvaraamatukogude fondide sisestatus elektronkataloogi	Rahvaraamatukogude infotehnoloogiline keskkond võimaldab kasutada erinevaid kodu- ja välismaa raamatukogude andmebaase	2007: 65%	2010: 85%	2012: 90%

MEEDE 5: Kultuuri infrastruktuuri korrashoid ja arendus.

Meetme lühikirjeldus: Uute kultuuriobjektide ehitamine ja olemasolevate renoveerimine, riigi asutatud sihtasutuste kinnisvara säilimiseks vajalike renoveerimistööde teostamine, toetused omavalitsustele kultuurialase infrastruktuuri ehitamiseks ja renoveerimiseks, toetused kolmanda sektori institutsioonidele ja organisatsioonidele kultuurialase infrastruktuuri ehitamiseks ja renoveerimiseks.

MEETME OLULISEMAD TEGEVUSED, UUED ALGATUSED:

- Muuseumid:

- Eesti Rahva Muuseumi uue hoone projekteerimine ja ehitus, eesmärgiga avada uus kaasaegne muuseumihoone Raadil 2013. aastal. (VV tegevusprogramm p.13.12);
 - Eesti Meremuuseumi Lennusadama kompleksi väljaarendamine;
 - Tallinna muuseumide ühishoidla – Konserveerimiskeskuse Kanut hoone ehitamine;
 - Tartu Kunstimuuseumi ja Tartu Oskar Lutsu nimelise Linnaraamatukogu ühishoone projekteerimine ja ehitamine koostöös Tartu linnaga;
 - Harjumaa Muuseumi Amandus Adamsoni Ateljee renoveerimine;
 - Euroopa Liidu struktuurivahenditest taotletavate objektide (sh üleriigilise tähtsusega kultuuriobjektid) kaasrahastamine, sh: Nukumuuseum, Pärnu Muuseum, Saaremaa Muuseum, Korsi talu renoveerimine, Läänemaa muuseumi “Iloni Imedemaa”, Mahtra Talurahvamuseum, Tartumaa Muuseum, Rannarootsi Muuseum.
- Meedia:
 - Uue Rahvusringhäälingu hoone projekteerimine ja ehitamine (osaliselt kaetakse olemasolevate kinnistute müügist saadavate vahenditega).
 - Raamatukogud:
 - Pimedate raamatukogule uute ruumide leidmine 2011 aastaks;
 - Rahvusraamatukogu.
 - Teatrid:
 - Teater Ugala renoveerimine;
 - Eesti Draamateatri renoveerimise III etapp;
 - Teater Vanemuine väikese maja renoveerimine;
 - Rahvusoper Estonia juurdeehitus.
 - Pühakojad:
 - Peterburi Jaani kiriku taastamine kirik-kontserdipaigaks;
 - Narva Aleksandri kiriku taastamine kirik-kontserdipaigaks;
 - Tartu Pauluse kiriku endise mahu ja interjööride taastamine.
 - Rahvakultuur:
 - Tallinna Lauluväljaku renoveerimine;
 - Kalevi staadioni renoveerimine;
 - Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse hoone renoveerimine;
 - Võru Instituudi renoveerimine.
 - Uue algatusena töötatakse välja süsteem, mille kohaselt 1% riigi poolt tellitud avaliku ruumina käsitletavate ehitiste investeeringuteks mõeldud summadest kasutatakse kunstiteoste ja disaini sihttellimiseks avaliku keskkonna rikastamiseks. (VV tegevusprogramm p.13.13)

MEETME VAHETU TULEMUS

Olemasolevate objektide rekonstrueerimiste, renoveerimiste ja juurdeehituste ning uute kaasaegsete kultuuriobjektide rajamise kaudu paraneb kultuurivaldkonna infrastruktuuri

olukord, suurenevad kultuurist osasaamise võimalused ja paranevad kultuuriväärtuste säilitamise tingimused.

TEGEVUSVALDKOND: SPORT

EESMÄRK 6: Spordialaliitude, -klubide ja -koolide näol on Eestis toimiv spordikorraldus, mis tagab võimalused nii harrastus-, tipp- kui noortespordi arenguks. Üha rohkem inimesi tegeleb regulaarselt liikumisharrastusega.

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Vahetase	Sihttase
Liikumisharrastusega regulaarselt tegelevate inimeste osakaal elanikkonnast	Regulaarselt liikumisharrastusega tegelejate hulka loetakse organiseeritud rahvaspordiüritustel osalejaid. Info pärineb ürituste korraldajate käest. 2008. aastal viiakse läbi tervisekäitumise uuring, mis annab ülevaatliku pildi indikaatori täitmisest.	2007: 23%	2010: 30%	2012: 45%
Spordiklubides sporti harrastavate noorte arv	Noorteks loetakse kuni 19-aastasi. Noorte spordiharrastajate arv on eriti oluline seetõttu, kuna selles eas kujundatakse tervisekäitumist edaspidiseks eluks. Andmete aluseks riiklik statistika.	2006: 74 500 noort	2010: 85 000 noort	2012: 100 000 noort
Atesteeritud treenerite osakaal kõikidest treeneritest	Treenerite kutsestandardi eduka rakendamise näitaja, mis on oluline eelkõige laste ja noortega tehtava treeningtöö kujundamiseks ohutuks ja teadmistepõhiseks. Andmete aluseks riiklik statistika.	2007: 75% (2540 3350st)	2010: 80%	2012: 90%

MEEDE 6: Spordiorganisatsioonide ja -institutsioonide tegevuse tagamine ning enam harrastatavatel spordialadel eneseteostuse võimaluste loomine.

Meetme lühikirjeldus: Spordiorganisatsioonide ja -institutsioonide toetamine vastavalt arengukavadele. Riiklikud toetused spordiorganisatsioonidele liikumisharrastuse, tipp- ja noortespordi arendamiseks. Liikumisharrastust edendavate programmide elluviimine.

MEETME OLULISEMAD TEGEVUSED, UUED ALGATUSED:

- Liikumisharrastuse riikliku arengukava 2006-2010 elluviimine, tervislike eluviiside propageerimine elanikkonnas ning tervisspordi harrastamiseks soodsate tingimiste loomine. (VV tegevusprogramm p.14.2)
- Jätkatakse Ujumise algõpetuse programmi, mille eesmärk on kõikidele 2. klassi lastele ujumiskursuste korraldamine, ning töötatakse välja lisaks olemasolevale programmile ujumisõppe korduskursused kõigile 6. klassi lastele. (VV tegevusprogramm p.14.1)
- Sportlaste (eelkõige noorte) tervisekontrolli süsteemi loomine eesmärgiga tagada kõigile spordiga tegelevatele inimestele võimalus läbida tervisekontroll.
- Tagada tippspordi järelkasvu ja noortespordi jätkuv prioriteetne toetamine, treenerite kutsekvalifikatsiooni süsteemi edasiarendamine ja tasemekoolituse korraldamise toetamine. Läbi tippspordi järelkasvu toetamise tugevdatakse spordipüramiidi kandvat osa. Eesmärgiks on järelkasvu programmi täiustamine regionaalse tasandi tugevdamise kaudu. Lisaks koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga tagada kehalise kasvatus tundide kaudu noortele vajalik mahus kehaline koormus.
- Tippspordi programmide elluviimine, olümpiamängude ettevalmistusprogrammi toetamine eesmärgiga tagada Eesti sportlaste edukas osavõtt tulevastest olümpiamängudest. Spordiklubide, mis on spordisüsteemi aluseks, tugevdamine läbi koolituste ja rahastuse suurendamise.
- Rahvusvaheliste spordi suurvõistluste, sh Euroopa ja maailmameistrivõitluste ning maailma karikavõistluste etappide läbiviimise toetamine Eestis. (VV tegevusprogramm p.14.6)

JÄTKUVAD PROGRAMMID JA PROJEKTID

PROGRAMM	EESMÄRK	KOORDINEERIJAJ
Liikumisharrastuse riiklik arengukava 2006-2010	Aidata kaasa tervistava liikumise laiendamisele ja kõigile jõukohaste sportimisvormide kiiremale levikule elanikkonna seas.	Kultuuriministeerium Eesti Olümpiakomitee Ühendus Sport Kõigile
Ujumise algõpetuse programm	Toetada õppekavas strateegilise oskusena välja toodud ujumise algõpet, mis on otseselt seotud ellujäämis- oskustega.	Kultuuriministeerium Maavalitsused
Spordialaliitude spordiprogramm	Spordialaliitude põhikirjaliste eesmärkide ja arengukavas kirjeldatud tegevuste elluviimise toetamine ning ühekordsete projektide realiseerimiseks (sh võistluste korraldamine) ja tippspordi arengu toetuseks.	Kultuuriministeerium
Noortespordi toetusprogramm	Noortespordi toetusprogramm on ette nähtud spordiklubidele, spordikoolidele ja spordialaliitudele noortega tehtava tulemusliku sporditöö eest. Samuti rakendatakse selle all edaspidi ka tippspordi järelkasvu projekti.	Kultuuriministeerium
Sportlik-kultuurilise koolivaheaja projekt	Toetada noorte koolivaheaja sisustamist sportlik-kultuurilise tegevusega, mis aitab kaasa tervislike eluviiside kujunemisele varajases east.	Kultuuriministeerium
Olümpiamängude ettevalmistusprogramm	Tulenevalt hasartmängumaksu seadusest määratakse sihtotstarbeliste eraldistena olümpiamängudeks ettevalmistamise programmide toetamiseks, samuti Kultuuriministeeriumi kaudu	Kultuuriministeerium

Antidopingu programm	Euroopa Nõukogu dopinguvastasest konventsioonist, WADA koodeksist, UNESCO rahvusvahelisest dopinguvastasest konventsioonist tulenevate ülesannete täitmiseks programmi Antidoping raames Eesti Antidopingu Keskuse toetamine	Kultuuriministeerium
----------------------	--	----------------------

MEETME VAHETU TULEMUS

Viiakse ellu harrastus-, tipp- ja noortesporti edendamisele suunatud programme, toetatakse spordiinstitutsioone ja antakse välja spordistipendiume.

EESMÄRK 7: Kaasajastatud spordiinfrastruktuuri abil on kõikjal Eestis loodud tingimused nii saavutusspordi arenguks kui liikumisharrastusega tegelemiseks.

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Vahetase	Sihttase
Kaasaegsete regionaalsete tervisespordikeskuste olemasolu	Mitmekülgsed sportimisvõimalusi pakuvate kaasaegsete tervisespordikeskuste olemasolu erinevates Eesti piirkondades toetab rahva liikumisharrastuse kasvu ja muutusi senises tervisekäitumises.	2008: 20 keskust	2010: 25 keskust	2012: 30 keskust
Kesksete kaasaegsete spordirajatiste olemasolu igas maakonnas	Aluseks spordiinfrastruktuuri arendamise aluseks olev põhimõte, mille kohaselt on igas maakonnas vähemalt üks maakonna vajadusi rahuldav kaasaegne spordihoone, ujula ja staadion.	2008: 13 maakonda	2010: 14 maakonda	2012: 15 maakonda

MEEDE 7: Spordi infrastruktuuri korrashoid ja arendus

Meetme lühikirjeldus: Riigiasutuste, riigi poolt asutatud sihtasutuse investeeringud ja soetused ning kohalike omavalitsuste investeeringud spordirajatiste säilitamiseks ja rajamiseks.

MEETME OLULISEMAD TEGEVUSED, UUED ALGATUSED:

- Regionaalsete tervisespordikeskuste programmi 2007-2010 jätkamine aitamaks igal regioonil ja maakonnal välja arendada perspektiivset tervisekeskust, loomaks toetavat infrastruktuuri liikumisharrastuse tugevdamisele elanikkonna hulgas. (VV tegevusprogramm p.14.2)
- Üheks olulisemaks tegevuseks tuleval arengukava perioodil on koostöös spordialaliitude ja kohalike omavalitsustega mitmekülgsede lähiliikumispaijade rajamine (sh spordi- ja mänguväljakud). Uute kodulähedaste tervisespordipaikade, jooksu-, suusa-, ratta- ja matkaradade ja looduslike harrastusspordivõimaluste

järjepidev väljaarendamine toetab tervislike eluviiside propageerimist. (VV tegevusprogramm p.14.2)

- SA Tehvandi Spordikeskus kompleksi väljaarendamine tänapäevaseks tervise- ja tippspordikeskuseks. Euroopa Liidu struktuurivahendite efektiivne kasutamine keskuse arendamiseks. (VV tegevusprogramm p.14.4)
- Olemasolevate spordiehitiste renoveerimine ning uute ehitamine tulenevalt Eesti Spordikongressi “Spordiinvesteeringute III laine süsteem” otsusest, sealhulgas: Harjumaal Loksa ujula, Hiiumaa Spordihall, Ida-Virumaal Sillamäe linna Spordikompleks, Rakvere linna ujula, Kunda, Nõo ja Paide spordihooned, Jõgeva, Põlva, Pärnu, Kuressaare, Viljandi, Võru, Kadrioru staadionid.
- Erivajadustega inimestele sportimisvõimaluste loomine läbi katusorganisatsioonide toetamise, liikumisharrastuse arengukava raames sporditegevuse toetamise ja ehitatavates spordirajatistes erivajadustega inimeste võimalustega arvestamise. (VV tegevusprogramm p. 14.7)

JÄTKUVAD PROGRAMMID JA PROJEKTID

PROGRAMM	EESMÄRK	KOORDINEERJA
Regionaalsete tervisespordikeskuste programm 2007-2010	Aidata igas regioonis (maakonnas) välja arendada perspektiivne tervisekeskus, kus oleks võimalik aastaringelt pakkuda eelkõige oma maakonna elanikele erinevaid sportliku ja vaba aja veetmise võimalusi.	Kultuuriministeerium
Spordi- ja mänguväljakute programm	Spordi- ja mänguväljakute rajamine üle Eesti tulenevalt Liikumisharrastuse strateegilisest arengukavast, et katta Eesti regionaalselt lihtsasti kättesaadavate spordirajatiste võrgustikuga.	Kultuuriministeerium

MEETME VAHETU TULEMUS

Arendatakse välja maakondlikke tervisespordikeskusi, renoveeritud ja valmis ehitatud on Kultuuriministeeriumi investeeringute kavas 2009-2012 planeeritud spordiobjektid. Üle Eesti valmib ja korrastatakse hulgaliselt erinevaid lähiliikumispaidu, sh mänguväljakuid ja terviseradu.

Organisatsiooni arendamine

Töötajad

Kultuuriministeerium väärtustab oma töötajaid, kes on oma ala tunnustatud spetsialistid ja kelle ülesandeks on koordineerida mahukaid alavaldkondi. Ministeerium pöörab rõhku ametnikkonna koolitamisele, töökeskkonna ja -vahendite kaasajastamisele, uute tehnoloogiate kasutuselevõtule ning hea halduse põhimõtete rakendamisele.

Viimastel aastatel on ajakohastatud ministeeriumi struktuuri, tulemaks efektiivselt toime lisanduvate ülesannete ja olemasolevate valdkondade koordineerimisega. Neist olulisemad muudatused:

- Kultuurilise mitmekesisuse osakonna loomine, mille ülesandeks on rahvusvähemuste kultuurielu toetamine ja rahvusvähemuste kultuurilise omapära ning keele säilitamisele kaasaaitamine, Eestis ja väljaspool elavate hõimurahvaste ja rahvuskaslaste kultuurilise identiteedi säilitamise toetamine. Valdkonna kureerimiseks loodi kultuurilise mitmekesisuse ja välissuhete aseksantsleri ametikoht.
- Arhitektuurinõuniku ametikoha loomine kunstide osakonna koosseisus, et võtta arhitektuur kui riiklikult oluline valdkond senisest suurema tähelepanu alla.
- Spordivaldkonna aseksantsleri koha täitmine, et senisest enam koordineerida riigipoolset spordijuhtimist ja tagada Eesti kõrgetasemelisem esindatus Euroopa Liidu spordivaldkonda puudutavates küsimustes.
- Arendusosakonna loomine senise arendusbüroo asemele, mille ülesandeks on valitsemisala strateegiline planeerimine, kultuuripoliitika analüüs, loomemajanduse arendamine ja ministeeriumi koolitustegevuse korraldamine.
- Avalike suhete osakonna loomine senise avalike suhete nõuniku ametikoha baasil, et tagada avalikkuse parem informeeritus ministeeriumi tegevustest, käimasolevatest programmidest ja toetusvõimalustest.
- Rahvakultuurivaldkonna assisteerimiseks ja regionaalarengu küsimustega tegelemiseks kultuuriväärtuste osakonna peaspetsialisti koha loomine.

Arengukava perioodil on ministeeriumi töö paremaks korraldamiseks vajalik järgmiste ametikohtade juurdeloomine:

- Kultuuriväärtuste osakonda üks peaspetsialist, kelle ülesandeks on mäluasutuste registri käivitamine ja registripidamine ning uute muuseumialaste programmide koordineerimine.
- Seoses vajadusega tegeleda põhjalikult uute meediateenuste ja digitaalkeskonna autoriõigustega üks nõuniku ametikoht meedia- ja autoriõiguse osakonda.
- Seoses uue finantskontseptsiooni juurutamisega ja üleminekuga uuele finants-tarkvarale luua juurde üks nõuniku ametikoht eelarve- ja majandusanalüüsi osakonda.

Koolitus

Kultuuriministeeriumi koolitustegevuse eesmärk on personali professionaalsuse tõstmine teadmiste ja oskuste pidava täiendamise kaudu. Ministeeriumi koolitustegevus

on suunatud eelkõige organisatsiooni konkurentsivõime suurendamiseks ning ametnike väärtushinnangute kujundamiseks.

Koolituste kavandamisel arvestatakse avaliku teenistuse kui terviku, ministeeriumi, struktuuriüksuste ja iga-aastaste koostöövestluste käigus selgunud ametnike individuaalsete vajadustega. Koolituste planeerimisel pannakse rõhku nii üldiste juhtimisalaste kompetentside tõstmisele, kui ka spetsiifiliste valdkondade arendamisele. On oluline, et koolitustegevus on eesmärgistatud ja süsteemne ning toetaks organisatsioonis toimivate protsesside edukat käivitumist ja elluviimist.

Jätkuvalt on suund suurendada grupikoolituste osakaalu ning algatada pikemaajalisi koolitusprogramme erinevatele sihtgruppidele. Koolitusvajaduse väljaselgitamisel ja koolituse tulemuslikkuse hindamisel kasvab vahetu juhi roll, mis aitab paremini kaasa ametniku arengueesmärkide kaardistamisele. Ministeerium väärtustab ametnikke, kes on huvitatud pidevast enesetäiendamisest ning ametialaste kompetentside arendamisest.

2006. ja 2007. aasta olulisemad koolitusvaldkonnad olid arengukavade koostamine ja täiendamine, finantsplaneerimine, meeskond ja juhtimine ning riigiosalusega sihtasutuste nõukogude liikmete kompetentside arendamine. 2008. aasta prioriteetid koolituses on strateegiline planeerimine, muudatuste juhtimine ja koosolekute efektiivsem korraldus, jätkatakse ka riigi osalusega sihtasutuste nõukogu liikmete tööks vajalike oskuste arendamisega.

Arendustegevused

Kultuuriministeerium tegeleb jätkuvalt oma dokumendihalduse ümberkorraldamisega, et viia asjaajamine elektrooniliseks vastavalt valitsusasutustele seatud nõuetega. Samuti toimub ministeeriumi kodulehe järk-järguline uuendamine, et valdkonda puudutav informatsioon oleks võimalikult hästi kättesaadav ja avalikkusel oleks pidevalt uuendatud teave ministeeriumi töö eesmärkidest ja nende saavutamiseks tehtavatest tegevustest. 2008. aastal valmis ministeeriumi uus visuaalne identiteet, mis kätkes endas uue logo väljatöötamist ja kasutuselevõttu.

2007. aastal tellis ministeerium kommunikatsiooniauditi eesmärgiga selgitada välja Kultuuriministeeriumi tänane maine, suhted avalikkusega ja erinevate sidusrühmade hinnang kommunikatsioonitegevusele. Lisaks viidi ministeeriumi enda poolt läbi töötajate rahulolu-uuring, kus muuhulgas mõõdeti ametnike rahulolu infoliikumise ja töökeskkonnaga. Mõlema uuringu tulemused on oluliseks sisendiks organisatsiooni arendamiseks tehtavate tegevuste kavandamisel.

Kultuuriministeeriumi jaoks on tähtis, et otsuste tegemisel oleks kaasatud partnereid nii loomeinimeste kui ka loometööd toetavate struktuuride seast. Kaasamise efektiivsemaks ja laiapõhjalisemaks arendamistööks Kultuuriministeeriumis kaardistati 2007. aastal kaasamise hetkeseis, kus koostati ülevaade ministeeriumi koostööpartneritest erinevate tegevuste elluviimisel. Kaardistamisel tugineti erinevate valdkonna jaoks oluliste koostöörühmade – töögrupid, komisjonid – koosseisudele ning vaadeldi, millised huvirühmad ja organisatsioonid selles töös osalevad. Samuti määrati ministeeriumi kaasamise koordinaator. Peamiste lähiaja tegevustena on plaanis kaasamise temaatika liitmine ministeeriumi e-keskkonna uuendamise kavadesse, et kodanikul tekiks kiire ja efektiivne lisakanal ametnikega suhtlemiseks. Samuti jätkub pidevalt ülalmainitud

kaardistamine, et saada täpsem ja uueneva infoga ülevaade ministeeriumi partneritest ja nõuandjatest.

Riskianalüüs

Kultuuriväärtusi ja kultuuriasutusi ohustavad hädaolukorrad on tulekahju (riskiklass 3D), veeuputus (riskiklass 4C), vandalism (riskiklass 4C), vargus (riskiklass 3C), elektri- ja soojusenergia katkestus (riskiklass 3C).

Kultuuriministeeriumi valitsemisalas hädaolukorra toimumise tõenäosus on keskmine või suur ja tagajärjed rasked või väga rasked. Tõenäosuste suurus on põhjustatud eelkõige maakonnamuuseumide ressursinappusest ja sellest tulenevate ennetusmeetmete vähesusest. Samuti juba toimunud pisematest õnnetustest, mis võivad tulevikus omandada kultuuriväärtuste kaitse seisukohalt hädaolukorra mõõtmed. Hädaolukordade tagajärgede kõrge raskusastme põhjuseks on eelkõige kultuuriväärtuste spetsiifiline väärtus, mis seisneb eelkõige vaimses, kuid ka rahalises väärtuses. Kuna kultuuriväärtus ei ole taastatav ega asendatav ning hävinemise korral on see jäädavalt kadunud, on vajalik enam rahaliselt panustada kultuuriväärtuste kaitse parandamiseks ja hädaolukordade ennetamiseks.

Riskianalüüsi on lisandunud elektri- ja soojusenergia katkestuse risk. Elektrikatkestuse korral seiskuvad hoones niiskust ja temperatuuri reguleerivad seadmed, mis muudab kultuuriväärtuse hoiutingimused mittesobivaks ning võib pikema aja jooksul kaasa tuua pöördumatuid kahjustusi. Samuti lülitub välja valve- ja turvasüsteem, mille tulemusena suureneb vandalismi- ja varguseoht. Soojusenergia katkestus võib viia torudes oleva vee külmumiseni ja torude lõhkemiseni, mis omakorda võib kaasa tuua ulatusliku veekahjustuse.

Teiste hädaolukordade tõenäosused ning hinnang tagajärgedele on jäänud samaks vaatamata olukorrale, kus 25 asutuses on moodustatud kriisireguleerimise esmareageerimise ja juhtimise meeskonnad ning soetatud kolmele asutusele meeskonna liikmetele vajalikud isikukaitse- ja töövahendid. Hädaolukorra tekkimisel on esmareageerimise meeskonna ülesanne võtta esimesel võimalusel kasutusele vajalikud meetmed hädaolukorra likvideerimiseks ning vajadusel evakueerida kultuuriväärtused. Meeskondade moodustamine ei taga veel seda, et hädaolukorra lahendamine õnnestub paremini ja tagajärjed on kergemad. Selleks on vaja läbi viia koolitusi ning evakuatsiooniõppusi ning soetada meeskonnaliikmete isikukaitse- ja töövahendeid. Nende tegevustega on 2007. aastal ka alustatud ning jätkatakse 2008.

2007. aasta olulisemad riskide vähendamiseks vajalikud tegevused olid tuleohutuslaste koolituste korraldamine, esmareageerimismeeskondadele isikukaitse- ja töövahendite soetamine, uputuspumba soetamine kolmele asutusele ja hädaolukorra lahendamise plaani näidisversiooni koostamine Eesti Rahva Muusemi põhjal.

Riskide vähendamiseks vajalikud tegevused 2008. aastal on tuleohutuslaste koolituste ja evakuatsiooni õppuste korraldamine, esmareageerimismeeskonna liikmetele isikukaitse- ja töövahendite soetamine, Eesti Rahva Muuseumi näitel valminud hädaolukorra lahendamise kava alusel allasutustes vastavate kavade ülevaatamine, uuendamine ning vajadusel koostamine ja Eesti Rahva Muuseumisse ja Eesti Ajaloomuuseumisse varugeneraatori projekteerimine ja soetamine. Aastatel 2009-2012

planeerib ministeerium jätkata panustamist koolitustesse, evakuatsiooniõppustesse ning esmareageerimise meeskonna liikmetele vajalike isikukaitse ja töövahendite soetamisse.

Eesti Rahvusringhäälingu hädaolukordadeks on elektrikatkestus (riskiklass 2C), signaali jaotusvõrgu rike (riskiklass 3C), signaali saatja(te) töö katkemine (riskiklass 3C), saadete tootmine ja väljastamine raadio- ja telemajast on välistatud (riskiklass 2C), andme-, kõneside ja internetivõrgud ei toimi (riskiklass 2C), kuritegelik inimfaktor (riskiklass 3C), looduskatastroof (riskiklass 2C).

2007. aastal rakendas Eesti Rahvusringhääling mitmeid meetmeid, mille tulemusena on vähenenud hädaolukorra esinemise tõenäosus. Kui 2006. aasta riskianalüüsis oli hädaolukordasid, mille tõenäosused olid väga suured või suured, siis nüüd on rakendatud meetmeid, mille tulemusena on kõigi sündmuste esinemise tõenäosus keskmine või väike. Ka 2008. aastaks on planeeritud mitmeid tegevusi, mille tulemusena väheneks hädaolukorra esinemise tõenäosus ning hinnang tagajärgedele.

2007. aastal ellu viidud tegevustest võib välja tuua Elioni ühenduste dubleerimise telemajas, Levirast sõltumatult toimiva Raadio Tallinna saatja töö alguse (Tallinna kesklinnas 103.5 MHz, kriisiolukorras on võimalik saatja ümberhäälestus sagedusele 104.1 MHz, et edastada Vikerraadio programmi Tallinnasse ja lähiümbrusesse raadiusega 20 km), arvutustehnika turvalisuse tõstmise, tele ja raadio läbipääsusüsteemide ühildamise, raadiomaja territooriumi videovalvesüsteemi loomise, serveriruumi ja maajaama UPS seadme soetamise ja ASO võrguga liitumise.

2008.a. investeeringute kava olulisemad tegevused on televisiooni programmiväljastuse renoveerimine, uue kommutaatorsüsteemi soetamine tehnilisse keskusesse, täiendavate kaasaegsete mobiilsete tootmisüksuste komplekteerimine, klassikaraadio väljastuse digitaliseerimine ja teletootmise failipõhisele platvormile üleviimise esimese faasi ellurakendamine.

Finantsplaan (Kulud), tuh. kroonides

Tegevusvaldkond: Kultuur

Meetme nimetus	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. Kultuuri-institutsioonide jätkuva tegevuse tagamine	941,911	1,079,507	1,419,711	1,417,928	1,457,495	1,908,915
2. Loomingu toetamine ja Eesti kultuuri tutvustamine	503,860	636,018	962,007	836,588	807,443	953,222
3. Kultuuripärandi programmide elluviimine ja teavikute fondi täiendamine	63,890	107,433	138,723	110,378	98,020	92,084
4. Mitmekülgsed ja tasakaalustatud ring-häälinguprogrammide loomine ja edastamine	355,036	383,619	429,344	431,193	433,871	587,791
5. Kultuuri infrastruktuuri korrashoid ja arendus	395,519	346,205	623,571	908,956	1,069,135	761,667
Valdkond kokku	2,260,216	2,552,781	3,573,356	3,705,043	3,865,965	4,303,679

Tegevusvaldkond: Sport

Meetme nimetus	2007	2008	2009	2010	2011	2012
6. Spordi-organisatsioonide ja institutsioonide tegevuse tagamine ning erinevatel spordialadel eneseteostuse võimaluste loomine	171,694	213,895	221,243	208,835	210,372	203,372
7. Spordi infrastruktuuri korrashoid ja arendus	123,818	110,311	124,674	100,942	101,544	73,707
Valdkond kokku	295,512	324,206	345,917	309,777	311,916	277,079

Tegevusvaldkondade maksumused kokku

Kulud kokku	2,555,728	2,876,987	3,919,273	4,014,820	4,177,881	4,580,758
--------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------